

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

HANDELINGEN

33-34-35-36-37-38

VERGADERINGEN VAN APRIL 1995

ACTUELE INTERPELLATIE
ACTUELE VRAGEN
BEGROTINGSAANPASSINGEN
BIJZONDER DECREET ARGO
DECREET ALGEMENE BEPALINGEN MILIEUBELEID
DECREET BEHEER AFVALSTOFFEN
DECREET BESCHERMING LANDSCHAPPEN
DECREET LOODSDIENST
DECREET OFFICIELE SCHRIJFWIJZE NEDERLANDSE TAAL
DECREET OPLEIDING WIELERSPORT
DECREET REGELING ARBEIDSBEMIDDELING
DECREET VERWAARLOOSDE BEDRIJFSRUIMTEN
DECRETEN SOCIAAL-CULTUREEL WERK
GOEDKEURING VERDRAGEN
REGLEMENT – AANPASSINGEN
REPARATIEDECREET HOBU
RESOLUTIE ECONOMISCHE COMPENSATIES
RESOLUTIE ONTZUILING
RESOLUTIE RIO-CONFERENTIE
STATUUT EN PENSIOENFONDS LEDEN RAAD
VRAGEN OM UITLEG
WERKINGSBEGROTING

Inhoud

Nr. 33

Dinsdag 4 april 1995
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1491

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1491

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1491

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1491

Verslagen

Indiening, blz. 1491

Jaarverslag

Indiening, blz. 1493

Kennisgevingen van de Vlaamse regering

Indiening en verwijzing, blz. 1493

Indiening, blz. 1493

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 1494

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1494

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1494

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 1494

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1494

Spreker : de heer E. Van Rompuy

Reglement - aanpassingen

- 8 (1994-1995) - Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 1495

Sprekers : de heer H. Suykerbuyk, verslaggever, de heren L. Hancké, J. Geysels, J. Van Hauthem en E. Van Rompuy

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1500

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995

- 19-A (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

- 20-A (1994-1995) - Nr. 1 (Aangepaste administratieve begroting)

- 21 (1994-1995) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Algemene bespreking, blz. 1508

Sprekers : de heer E. Van Rompuy, verslaggever, de heren S. Platteau, L. Hancké, J. Timmermans, L. Barbé, W. De Vlieghe, A. Denys en minister W. Demeester-De Meyer

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1517

Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de overeenkomst van 1 juni 1994 tussen de federale Regering, de Vlaamse Regering, de Waalse Gewestregering en

de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de regeling van de schulden van het verleden en de ermede verband houdende lasten inzake sociale huisvesting

- 711 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1522

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1522

Voorstel van decreet van de heer M. Olivier houdende wijziging van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994

- 696 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1522

Sprekers : de heer W. De Vlieghe, verslaggever en de heer M. Olivier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1523

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, en van de bijlagen, opgemaakt in Parijs op 22 september 1992

- 702 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1524

Sprekers : de heren L. Barbé en minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1527

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1527

Bijlage

Vraag om uitleg van de heer G. Annemans tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de controle van de Vlaamse regering op de besteding van de middelen van het Sociaal Fonds van de Scheepsherstellers van Antwerpen v.z.w., blz. 1530

Vraag om uitleg van de heer E. Van Varenbergh tot de heer L. Peeters, Vlaams minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de invloed van hoogspanningslijnen op kanker, blz. 1532

Vraag om uitleg van de heer L. Gouty tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de toepassing van het decreet op het georganiseerd vrijwilligerswerk op de zelfhulpgroepen, blz. 1534

Vraag om uitleg van de heer M. Maertens tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de reiskostenvergoeding voor de consultants van de sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap bij de jeugdrechtsbank, blz. 1536

Vraag om uitleg van de heer J. Tavemier tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de uitvoering van het HOBU-decreet, blz. 1538

Vraag om uitleg van de heer J. Tavemier

tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over leasingovereenkomsten afgesloten door de gemeenten, blz. 1542

Vraag om uitleg van mevrouw M.-J. Bauwen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het tracé van de hoogspanningslijn Eksel-Overpelt, blz. 1551

Vraag om uitleg van de heer L. Steenwegen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de gewestplanwijziging Tienen-Landen, blz. 1555

Vraag om uitleg van de heer M. Maertens tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de eigendomstitel van het strand van Lombardsijde (Middelkerke) en de gevolgen voor de kustbeveiliging door de Vlaamse Gemeenschap, blz. 1557

Vraag om uitleg van de heer F. Vergote tot de heer N. De Batselier, vice-voorzitter van de Vlaamse regening, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de overpopulatie en de bestrijding van muskusratten in Vlaanderen, blz. 1562

Vraag om uitleg van de heer B. Vandriessche tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de slibvervuiling van de Schelde tussen Melle en Gent, blz. 1564

Vraag om uitleg van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de overtredingen van de decreten op reliëf- en vegetatiewijziging op het strand van Lombardsijde, blz. 1567

Nr. 34

Dinsdag 4 april 1995
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1569

Ontwerp van decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- 718 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 1570

Sprekers : de heer H. Brouns, verslaggever, de heren L. Barbé, J. Timmermans, M. Capoen en minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1576

Spreker : de heer L. Barbé

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, en van de bijlagen I en II, ondertekend in New York op 9 mei 1992

- 723 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1584

Sprekers : de heren L. Barbé, J. De Mol en minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1590

Voorstel van decreet van de heren H. Brouns, G. Swennen, M. Verwilghen en M. Capoen houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen

- 717 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1590

Sprekers : de heren L. Barbé, J. Timmermans, J. Geysels, H. Brouns en minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1593

Ontwerp van decreet tot regeling van de arbeidsbemiddeling tegen betaling in het Vlaamse Gewest

- 700 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Voorstel van decreet van de heer E. Schuermans c.s. houdende bepalingen inzake arbeidsbemiddeling door arbeidsbemiddelingsbureaus opgericht naar privaatrecht

- 367 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 7

Algemene bespreking, blz. 1593

Sprekers : de heer E. Schuermans, verslaggever, de heren J. Laverge en minister L. Peeters

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1597

Werkingsbegroting van de Raad

Beraadslaging, blz. 1603

Spreker : de heer C. Moors, verslaggever

Rouwhulde, blz. 1604

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1604

Voorstel van resolutie van de heren H. Candries, J. Sleetckx, J. Peeters, H. Olaerts, A. Denys en H. Coveliers betreffende de inpassing van het systeem van economische compensaties bij legerbestellijnen in het eewestelijke economische beleid

- 734 (1994-1995) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1605

Spreker : de heer A. Denys

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1605

Spreker : de heer J. De Mol

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995

- 19-A (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

- 20-A (1994-1995) - Nr. 1 (Aangepaste administratieve begroting)

- 21 (1994-1995) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Aangehouden stemmings, blz. 1605

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Hoofdelijke stemming, blz. 1606

Spreker : de heer P. Dewael

Voorstel van motie van overeenstemming

Hoofdelijke stemming, blz. 1607

Werkingsbegroting van de Raad, blz. 1609

Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de overeenkomst van 1 juni 1994 tussen de federale Regering, de Vlaamse Regering, de Waalse Gewestregering en de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de regeling van de schulden van het verleden en de ermede verband houdende lasten inzake sociale huisvesting

- 711 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1609

Spreker : de heer J. Van Hautem

Voorstel van decreet van de heer M. Olivier houdende wijziging van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994

- 6% (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1610

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, en van de bijlagen, opgemaakt in Parijs op 22 september 1992

- 702 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1611

Ontwerp van decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- 718 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

Hoofdelijke stemming, blz. 1612

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, en van de bijlagen I en II, ondertekend in New York op 9 mei 1992

- 723 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1613

Sprekers : de heren L. Barbé en minister-president L. Van den Brande

Voorstel van decreet van de heren H. Brouns, G. Swennen, M. Verwilghen en M. Capoen houdend; wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen

- 717 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1615

Ontwerp van decreet tot regeling van de

arbeidsbemiddeling tegen betaling in het Vlaamse Gewest

- 700 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1616

Met redenen omklede motie van de heer R. Van Hooland c.s. tot besluit van de op 21 maart 1995 door de heer R. Van Hooland in commissie eehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de aangekondigde evaluatie van de fusies van gemeenten

- 730 (1994-1995) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1617

Met redenen omklede motie van de heren L. Van Nieuwenhuysen en G. Annemans tot besluit van de op 22 maart 1995 door de heer G. Annemans gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het tracé van de TGV ten noorden van Antwerpen

- 733 (1994-1995) -Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1619

Sprekers : de heren M. Bartholomeeussen, H. Lauwers, J. Ansoms, H. Van Dienderen, L. Van Nieuwenhuysen en minister T. Kelchtermans

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen c.s. tot besluit van de op 22 maart 1995 door de heren G. Annemans en H. Van Dienderen gehouden interpellaties respectievelijk tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het tracé van de TGV ten noorden van Antwerpen en tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de afbraak van de binnenlandse trein ten voordele van de TGV

- 735 (1994-1995) -Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1621

Ontwen> van **decreet** houdende de bestrijding van de voorkoming van de leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten

- 591(1993-1994) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1623

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, de heren J. Devolder, L. Steenwegen en minister T. Kelchtermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1627

Voorstel van resolutie van de heer J. De Mol c.s. betreffende de voortgangsbewaking van de Rio-conferentie en de uitvoering van Agenda 21

- 551 (1993-1994) -Nr. 1

Bespreking, blz. 1636

Sprekers : de heer J. De Mol, ver-

slaggever en de heer L. Barbé

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1637

Nr. 35 **Woensdag 5 april 1995**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1639

Ontwerp van **decreet** houdende vaststelling van de voorwaarden inzake de opleiding voor de wielersport

- 724 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1639

Sprekers : de heren M. Seghers en minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1640

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 november 1972 tot vaststelling van de officiële schrijfwijze van de Nederlandse Taal

- 728 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1640

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1640

Voorstel van decreet van de heren M. Van Peel, P. Hostekint en H. Lauwers houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk

- 664 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 5

Voorstel van decreet van de heren L. Goutry en A. Schellens houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk

- 665 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 6

Voorstel van decreet van de heren L. Martens en J. De Bremaeker houdende een subsidieregeling voor diensten en coördinatiecentra voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen

- 666 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 5

Voorstel van decreet van de heren H. Lauwers en J. Geysels houdende wijziging van het decreet van 27 juni 1985 houdende de subsidieregeling van projecten en organisaties inzake het Nederlandstalig ontwikkelingswerk voor volwassenen en specifieke subsidieregeling voor bijzondere doelgroepen en problemen in het kader van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormings- en ontwikkelingswerk

- 524 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heren H. Lauwers en J. Geysels houdende wijziging van het decreet van 3 maart 1978 houdende de rijkssubsidieregeling voor het nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen

- 525 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heren J. Geysels en H. Lauwers houdende een subsidieregeling voor organisaties voor

ontwikkelingswerk

- 610 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heren J. Geysels en H. Lauwers houdende een subsidieregeling voor het Nederlandstalig vormingswerk met volwassenen in instellingen

- 611 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1641

Sprekers : mevrouw R. Van Cleuvenbergen, verslaggever, de heer P. Hostekint, verslaggever, de heer H. Lauwers, verslaggever, de heren W. Seeuws, J. Geysels, M. Van Peel, M. Seghers, A. Denys en minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1666

Sprekers : de heren J. Geysels, W. Seeuws en minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1674

Spreker : minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1681

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1687

Bijlage

Vraag om uitleg van de heer P. Desmet tot de heer N. De Batselier! vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het ontbreken van diensten, die in dringende noodgevallen onmiddellijk vaststellingen en metingen van luchtverontreiniging kunnen doen, blz. 1690

Vraag om uitleg van de heer M. Didden tot de heer N. De Batselier, vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de harmonisatie van de openingsdata voor de visvangst op de Berwijn, de Voer en de Geul, blz. 1693

Vraag om uitleg van mevrouw V. Dua tot de heer N. De Batselier, vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het ontwerp van ordonnantie tot wijziging van het Boswetboek in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, blz. 1695

Vraag om uitleg van de heer L. Steenwegen tot de heer N. De Batselier, vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het uitblijven van een bouwvergunning voor de ophoging van het stort te Pellenberg, blz. 1697

Nr. 36 **Woensdag 5 april 1995**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1699

Ontwerp van decreet betreffende de or-

ganisatie en de werking van de loodsdiens van het Vlaamse Gewest en betreffende het brevet van havenloods

- 716 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1699

Sprekers : de heren E. Beysen en minister J. Sauwens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1700

Ontwerp van decreet tot bescherming van **lanj**schappen

- 731 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1705

Sprekers : de heer J. De Mol, verslaggever, de heren M. Seghers, J. Timmermans, J. Caudron, L. Steenwegen, F. Van den Eynde, A. Denys, J. De Seranno, F. Vermeiren en minister J. Sauwens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1720

Sprekers : de heren J. De Seranno, A. Denys, J. De Mol en minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1729

Nr. 37 **Donderdag 5 april 1995**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1731

Ontwerp van **decreet** tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende bedrijfsinterne milieuzorg

- 719 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1731

Sprekers : de heer J. Timmermans, verslaggever, de heren L. Barbé, M. Capoen en minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1734

Voorstel van decreet van de heer L. Appeltans, mevrouw A. Leysen en de heer P. Hostekint houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap

- 710 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 1738

Sprekers : de heer R. Swinnen, verslaggever, mevrouw J. Leduc, mevrouw A. Leysen, de heren L. Appeltans, J. Tavemier, V. Anciaux, A. Denys, C. Moors en minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1748

Berichten van verhindering, blz. 1751

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de toegangswegen tot de geplande vestiging van een nieuw stort door een internationaal afvalverwerkingsbedrijf op het grondgebied van Steendorp-Temse, blz. 1752

Actuele vraag van de heer W. Verreycken tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de verkiezingsprogramma's bij de BRTN, blz. 1752

Actuele vraag van de heer H. Olaerts tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het Vlaams standpunt inzake de Europese richtlijn Televisie Zonder Grenzen, blz. 1753

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het antwoord van de Vlaamse regering op het tweede jaarverslag van de ombudsman van de Vlaamse Gemeenschap, blz. 1754

Actuele vraag van de heer J. Taylor tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de eis tot schadevergoeding van de minister van Ambtenarenzaken tegen de Vlaamse Uitgeversmaatschappij, blz. 1757

Actuele vraag van de heer J. Tavemier tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de aangekondigde verhoging van de inschrijvingsgelden in het HOBV, blz. 1758

Actuele vraag van de heer M. Didden tot de heer J. Säuwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de plotse aanwerving van tien medewerkers, blz. 1759

Actuele vraag van mevrouw M.-J. Bauwen tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de moeilijkheden naar aanleiding van het strategisch actieplan van Kind en Gezin, blz. 1760

Actuele vraag van de heer G. Annemans tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de intrekking van de Olympische licentie van een Gents hoogleraar door het BOIC, blz. 1761

Actuele vraag van de heer L. Goutry tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de aanwending van de middelen van het Eurooëes Sociaal Fonds, blz. 1762

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over Ultimate fighting als verantwoordde sportbeoefening, blz. 1763

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over Ultimate fighting als verantwoordde sportbeoefening, blz. 1763

Actuele interpellatie (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over een nieuw contract voor aëroteledetectische waarnemingen betreffende het overstromingsgevaar van het mijnverzakkingsgebied te Maasmechelen, blz. 1764

Sprekers : de heren J. De Mol en T. Kelchtermans

Voorstel van decreet van de heer L. Appeltans, mevrouw A. Leysen en de heer P. Hostekint houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap - 710 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1768

*Spreker : minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1769

Spreker : de heer J. Tavemier

Voorstel van bijzonder decreet van de heer L. Appeltans, mevrouw J. Leduc, mevrouw A. Leysen en de heren P. Hostekint en J. Tavemier houdende wijziging van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs - 732 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1787

Spreker : de heer J. Tavemier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1788

Voorstel van resolutie van de heren H. Candries, J. Slecckx, J. Peeters, H. Olaerts, A. Denys en H. Coveliers betreffende de inpassing van het systeem van economische compensaties bij legerbestellingen in het gewestelijke economische beleid - 734 (1994-1995) -Nr. 1

Bespreking, blz. 1789

Sprekers : de heren H. Candries en H. Coveliers

Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, A. Denys, H. Lauwers en J. Geysels betreffende de toepassing van de beginselen van non-discriminatie en gewaarborgde inspraak - 677 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1792

Sprekers : de heer L. Martens, verslaggever, de heren M. Van Peel, L. Hancké, F. Van den Eynde, J. Geysels en H. Lauwers

Werkgroep belast met het opmaken van

een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffen van de repressie

Mededeling, blz. 1800

Statuut van het lid van de Vlaamse Raad

Beraadslaging en stemming, blz. 1800

Sprekers : de heer C. Moors, verslaggever en de heer H. Schiltz

Reglement van het pensioenfonds van de leden van de Vlaamse Raad

Beraadslaging en stemming, blz. 1803

Personeelsformatie van de Vlaamse Raad

Beraadslaging, blz. 1803

Ontwerp van decreet houdende de bestrijding van de voorkoming van de leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten

- 591 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1803

Voorstel van resolutie van de heer J. De Mol c.s. betreffende de voortgangsbewaking van de Rio-conferentie en de uitvoering van Agenda 21

- 551 (1993-1994) -Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1804

Ontwerp van decreet houdende vaststelling van de voorwaarden inzake de opleiding voor de wielersport

- 724 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 1806

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 november 1972 tot vaststelling van de officiële schrijfwijze van de Nederlandse Taal

- 728 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 1807

Voorstel van decreet van de heren M. Van Peel, P. Hostekint en H. Lauwers houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk

- 664 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 5
Aangehouden stemmen, blz. 1808
Hoofdelijke stemming, blz. 1811

Voorstel van decreet van de heren L. Goutry en A. Schellens houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk

- 665 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 6
Aangehouden stemmen, blz. 1812
Hoofdelijke stemming, blz. 1818

Voorstel van decreet van de heren L. Martens en J. De Bremeaeker houdende een subsidieregeling voor diensten en coördinatiecentra voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen

- 666 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 5
Aangehouden stemmen, blz. 1819

Hoofdelijke stemming, blz. 1823

Ontwerp van **decreet** betreffende de organisatie en de werking van de loodsdiens van het Vlaamse Gewest en betreffende het brevet van havenloods
- 716 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1824

Ontwerp van **decreet** tot bescherming van landschappen
- 731 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Aangehouden stemmen, blz. 1825
Sprekers : de heren J. De Seranno, J. Timmermans en minister Sauwens

Ontwerp van **decreet** tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende bedrijfsinterne milieuzorg
- 719 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1829
Spreker : de heer L. Barbé

Voorstel van decreet van de heer L. Appeltans, mevrouw A. Leysen en de heer P. Hostekint houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap
- 710 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4
Hoofdelijke stemming, blz. 1831

Voorstel van bijzonder decreet van de heer L. Appeltans, mevrouw J. Leduc, mevrouw A. Leysen en de heren P. Hos-

tekint en J. Tavemier houdende wijziging van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs
- 732 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 1832

Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, A. Denvs, H. Lauwers en J. Geysels betreffende de toepassing van de beginselen van non-discriminatie en gewaarborgde inspraak
- 677 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Aangehouden stemmen, blz. 1833
Hoofdelijke stemming, blz. 1834
Spreker : de heer W. Seeuws

Voorstel van resolutie van de heren H. Candries, J. Sleenckx, J. Peeters, H. O-laerts, A. Denys en H. Coveliers betreffende de inpassing van het systeem van economische compensaties bij legerbestellingen in het gewestelijke economische beleid
- 734 (1994-1995) - Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1836

Verklaring van de voorzitter, blz. 1837

Reglement - Aanpassingen
- 8 (1994-1995)

Aangehouden stemmen, blz. 1837
Sprekers : de heren F. Dewinter en H. Suykerbuyk

Hoofdelijke stemming, blz. 1839

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1840

Verzoekschriften (Regl. art. 82-83)
blz. 1840

Bijlage

Vraagom uitleg van de heer P. Breyne tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de voorwaarden inzake erkenning van huurdersbonden en een overleg- en investeringscentrum, blz. 18

Voorzitter : de heer E. Baldewijns

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.02 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

G. Geens : gezondheidsredenen ;

J. Valkeniers : buitenslands.

ONTWERP VAN DECREET tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende bedrijfsinterne milieuzorg

– 719 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake

milieubeleid met een titel betreffende bedrijfsinterne milieuzorg.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Timmermans, verslaggever, heeft het woord.

De heer J. Timmermans, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de commissie besprak het voorliggend ontwerp van decreet op de vergaderingen van 10 en 22 maart 1995.

Het ontwerp is de tweede bouwsteen van het ruimer kaderdecreet inzake milieubeleid. Het vult het ontwerp van decreet aan houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, met diverse beleidsmiddelen voor milieuzorg die bedrijven intern kunnen of moeten nastreven.

Bij de bespreking verklaarden alle leden achter de doelstellingen van het ontwerp van decreet te staan, met name het invoeren van duurzame en milieuvriendelijke productiepatronen in de bedrijven. De milieubelasting van een bedrijf en de milieuzorg zullen voortaan in de bedrijven zelf worden onderkend en bewerkstelligd. Hierdoor kan de milieuvuiling aan de bron zelf worden aangepakt.

De leden drukten eveneens hun waardering uit voor het uiterst grondige studiewerk van de commissie Boeken. Zij betreuren evenwel dat deze hoogstaande juridisch en tech-

nisch-wetenschappelijk onderbouwde teksten onder tijdsdruk moeten worden behandeld.

Volgens de minister vormt dit ontwerp van decreet de juridische basis voor de verantwoordelijkheid inzake milieu, die aan de bedrijven werd opgelegd in de reeds bestaande regelgeving. In dat verband wordt verwezen naar het afvalstoffendecreet, Vlarem 1 en binnenkort ook Vlarem IIbis die juridisch gedeeltelijk op dit ontwerp van decreet zullen worden gebaseerd.

Met dit ontwerp is uiteindelijk iedereen gebaat : de bedrijven, de omgeving, de overheid en de maatschappij. De naleving van de milieuwetgeving wordt binnen de bedrijven zelf ondersteund. Voortaan zijn zij dus tastbaar mede verantwoordelijk voor het leefmilieu en zij worden concreet gesensibiliseerd voor het voeren van een voorkomingsbeleid.

Diverse leden maakten namens hun fracties nochtans enkele kritische kanttekeningen bij de concrete uitwerking van de in artikel 3.1.1 geformuleerde doelstelling. Verschillende leden hadden moeite met de bijzondere wijze van nummering van de artikelen, die afwijkt van de wettelijk gebruikelijke nummering. Ook de Raad van State vindt dat er geen overtuigende argumenten zijn voor deze werkwijze. Het geheel zal later moeten worden getoetst en geëvalueerd.

Timmermans

De precieze rol en vooral het statuut van de milieucoördinator bood veel stof tot discussie. Dit was enigszins te verwachten gezien het verdeelde advies van de SERV ter zake. De milieucoördinator dient het werkgeversbelang enerzijds en het algemeen belang anderzijds. Deze vermenging van enigszins strijdige belangen noopt tot de uitwerking van een afzonderlijk en beschermd statuut, conform de positie van een arbeidsgeneesheer of veiligheidschef. Ingevolge de bepalingen van het voorliggende decreet is een milieucoördinator verplicht voor de bedrijven van eerste klasse, met dien verstande dat de Vlaamse regering aan bepaalde categorieën van deze bedrijven hiervoor vrijstelling kan verlenen. Voor andere bedrijven kan de aanstelling van een milieucoördinator worden verplicht.

Verder voorziet dit decreet in bepalingen tot regeling van de milieu-audit. Deze bepalingen hebben betrekking op het uitvoeren van de bepalingen van de verordening nr. 1836/93 van de Raad van Europa van 29 juni 1993 inzake de vrijwillige deelneming van bedrijven uit de industriële sector aan een communautair milieubeheer en milieu-auditsysteem enerzijds en op het introduceren van een verplichte milieu-audit anderzijds. Een Europese verordening is weliswaar onmiddellijk van toepassing, maar dit neemt niet weg dat deze verordening bepaalde uitvoeringsmaatregelen overlaat aan de lidstaten.

Een lid hoopte dat de milieu-audit en het milieuverslag krachtige instrumenten zullen zijn in het duurzaam ontwikkelingsbeleid van de bedrijven die zodoende ten aanzien van de samenleving verantwoording moeten afleggen over het gebruik van onder andere grondstoffen en energie en hun impact op het leefmilieu. Het gevaar is niet denkbeeldig dat zij door sommige bedrijven - naar het voorbeeld van het eco-label - als een element van hun public-relationsbe-

leid worden gehanteerd. De minister repliceerde hierop dat de bepalingen met betrekking tot milieu-audit en milieuverslag niet van die aard zijn dat de bedrijven zich willekeurig kunnen invullen.

Tussen de federale overheid en de drie gewesten werd een samenwerkingsakkoord uitgewerkt dat onder meer betrekking heeft op de erkenning van de milieuverificateurs. Op verzoek van het lid wordt de tekst van het samenwerkingsakkoord als bijlage bij het verslag gevoegd.

Dit decreet schept het kader om meet-en registratieplichten op te leggen aan de inrichtingen die door de Vlaamse regering worden aangeduid zodat zij door middel van algemene en sectorale voorwaarden de categorieën van inrichtingen kan aanduiden die een milieuverslag moeten opmaken alsook de gegevens die het verslag moet bevatten.

Bedrijven worden verplicht een duidelijk voorkomingsbeleid uit te werken en uit te voeren. Deze problematiek, geregeld in de Seveso-richtlijnen is voor een groot deel een federale bevoegdheid.

Dit neemt niet weg dat de gewesten bepaalde maatregelen binnen een bedrijf kunnen opleggen om zware ongevallen en de gevolgen voor mens en milieu te beperken.

Een laatste deel handelt over de meldings-en waarschuwingsplicht die opgelegd worden aan exploitanten om kennis te geven inzake accidentele emissie of storingen.

Het verbeterde en geamendeerde ontwerp van decreet werd met 7 stemmen bij 2 onthoudingen goedgekeurd.

De voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik dank de verslaggever voor het verslag dat bijzonder volledig is.

Ik spreek ook mijn waardering uit voor het werk dat de commissie heeft geleverd.

De tekst van het verslag bevat naast technische bepalingen ook politieke standpunten.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wens een aantal bedenkingen te maken.

Agalev heeft zich bij de stemming in de commissie onthouden. Ik wens dat even toe te lichten.

Mijn fractie is van oordeel dat de aanstelling van een milieucoördinator zoals bepaald in het voorliggend decreet voor inrichtingen van klasse-1, een goede zaak is, maar betreurt het dat de Vlaamse regering uitzonderingen hierop kan toelaten.

Inzake het statuut van de milieucoördinator heeft de minister een tussenoplossing gekozen. Mijn fractie was voorstander van een grotere bescherming van de coördinator.

Het ontwerp van decreet bevat bepalingen inzake 2 soorten audit : de vrijwillige en de opgelegde. Agalev vindt dit verwarrend : dezelfde naam voor 2 verschillende zaken.

De openbaarheid van milieuinformatie is erg belangrijk en geeft weer in welke mate het bedrijfsleven verantwoording moet afleggen aan de samenleving.

De minister heeft gezegd dat deze openbaarheid van milieuinformatie deel zal uitmaken van het voorontwerp van decreet inzake de openbaarheid van bestuur.

Mijnheer de minister, Agalev zal het ontwerp van decreet goedkeuren.

Omwille van de hogervermelde bedenkingen zal ik mij bij de stemming onthouden.

Mijnheer de voorzitter, ik wens af te ronden met een boodschap voor de CVP- en de VLD-fractie.

Barbé

Wat zullen wij met het ondertussen afgesloten werk van de commissie Bocken doen ?

De voorbije jaren hebben wij van de minister al te dikwijls te horen gekregen dat de commissie haar werkzaamheden nog niet beëindigd had.

Soms was dat terecht, soms was het dat niet. Soms zei men dat eerder uit politieke overwegingen omdat er geen meerderheid was voor een bepaald deel van het milieubeleid. Nu is het werk van de commissie Bocken af. We hebben allemaal het lijvige voorontwerp van decreet gekregen. Een volgende minister, om het even of hij van de CVP of van de VLD is, zal dus niet meer kunnen zeggen dat men het probleem nog aan het bestuderen is. *(Opmerkingen van de CVP-fractie)*

Ik weet dat ik dat niet aan de SP of de Volksunie moet zeggen en zeker niet aan onze fractie. Ik had het juist over deze twee partijen omdat ik er nogal gerust in ben dat als straks de nieuwe minister van Leefmilieu lid is van de Volksunie, Agalev of de SP, hij voort zal gaan op het werk dat de commissie Bocken heeft verricht. Ik ben er niet zo gerust in dat een CVP- of VLD-minister dat ook zou doen. Er is in de Wetstraat immers een traditie die voorschrijft dat een nieuwe minister nieuw studiewerk laat verrichten. Het werk wordt dan uitbesteed aan een andere commissie en overgedaan.

De voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans : Dank zij het befaamde referendum van de VLD is er nu wel een kentering. De heer Verhofstadt verklaarde gisteren zelfs dat hij het MAP dat door minister De Batselier werd opgesteld onmiddellijk als eis zou stellen bij het vormen van een nieuwe regering met de CVP. Als dat onverkort wordt uitgevoerd, zullen we misschien een stap in de goede richting hebben gezet.

De voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé : Het valt natuurlijk te betreuren dat dit nu al historische referendum de Vlamingen de vraag niet stelde : "Staat u achter het werk van de commissie Bocken?" Het probleem zou dan wel zijn geweest dat men het voorontwerp bij het referendum had moeten voegen. Dat zou wellicht te duur geweest zijn voor de VLD. Dit is in ieder geval een suggestie voor een volgend referendum want het is een zeer pertinente vraag. Als we dan ook 55 percent van de mensen achter het werk van de commissie Bocken kunnen krijgen, dan hebben we al een hele stap vooruit gezet. Deze vraag is belangrijk omdat een nieuwe minister dikwijls nieuw studiewerk laat verrichten en men dat dan als excuus gebruikt om de werkzaamheden te vertragen. Met andere woorden, de nieuwe minister van Leefmilieu, tot welke fractie hij of zij ook behoort, zal zich niet achter dit excuus kunnen verschuilen. De nieuwe minister van Leefmilieu die niet voortgaat op het studiewerk van de commissie Bocken, bewijst gewoon dat hij niet geïnteresseerd is in de materie. Het werk van de commissie Bocken is immers goed. Op sommige punten verschil ik van mening met hen en een aantal zaken moeten herzien en geamendeerd worden. Het basiswerk is echter gedaan. Ik ben dan ook zeer benieuwd wat de volgende minister van Leefmilieu met dit studiewerk zal doen. Dat wou ik in deze pre-electorale periode nog even kwijt aan de Raad.

De voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, met de doelstellingen van dit ontwerp van decreet zijn wij het volledig eens. De heer Timmermans heeft het document in zijn verslag reeds uitvoerig toegelicht.

Wanneer men tot een echt adequaat preventiebeleid wil komen, dan moet men binnen het bedrijf beginnen. Daar moeten duurzame productieprocessen worden opgestart om te komen tot duurzame producten die een consumptiepatroon zullen bepalen dat milieuvriendelijker kan zijn dan dat tot vandaag het geval is geweest.

Wat de milieucoördinator betreft, die een zeer belangrijke figuur wordt in het geheel, vinden wij het begrijpelijk dat men die man een speciaal statuut gaat geven. Hij zal een beschermde persoon zijn. Mijnheer de minister, ik heb hierbij een bedenking en ik vraag uw aandacht voor het specifieke karakter van de KMO's. U weet dat de KMO's met angst aankijken tegen een vrijgestelde in een bedrijf. Men vecht om de grens van 50 werknemers zeker niet te doorbreken naar beneden toe.

Dit geldt eveneens voor het aanduiden van een milieucoördinator als beschermd persoon, wat voor de kleinere bedrijven soms een zware last betekent. Eenzelfde bedenking kan worden gemaakt met betrekking tot de audit en het jaarverslag. Er moet zoveel mogelijk rekening worden gehouden met de specificiteit van de KMO's en de bijkomende lasten moeten tot een minimum worden beperkt. Tevens moet men aandacht hebben voor de administratieve rompslomp waarmee de bedrijven kunnen worden geconfronteerd. Zo kan bijvoorbeeld het aantal formulieren tot een minimum worden beperkt, in plaats van te overdrijven met honderden formulieren waarop men op enkele varianten na hetzelfde moet invullen.

Dit is de laatste vergadering van de Vlaamse Raad van deze legislatuur en tevens de laatste maal dat ik op deze tribune zal staan. Bij deze gelegenheid dank ik de minister voor zijn inzet. Ik hoop dat zijn opvolger en de nieuwe Vlaamse Raad in dezelfde positieve geest zullen werken aan een verbetering van het leefmilieu. Ik hoop eveneens dat men de

Capoen

werkzaamheden van de commissie Bocken ten volle zal waarderen en valideren door in een versneld tempo voort te gaan en de ontwerpen tot decreet te maken. Dit zal ons leefmilieu ten goede komen, dit zowel wat de volksgezondheid als het bedrijfsleven betreft. Wie namelijk niet milieuvriendelijk zal werken, produceren en consumeren, zal het tijdens de komende decennia moeilijk hebben om te overleven.

De voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, in de eerste plaats dank ik de verslaggever omdat hij nogmaals de krachtlijnen van dit decreet heeft geschetst en omdat hij heeft duidelijk gemaakt hoe dit decreet past in het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid dat gisteren door de Vlaamse regering werd bekrachtigd.

Dat decreet is een basiswerk inzake het milieurecht dat verder kan worden uitgebouwd door middel van de aanbouwtechniek. Andere hoofdstukken zoals onder meer de milieubeleidsvereenkomsten, de handhaving, de financieel-economische elementen, de subsidies en de heffingen kunnen erin worden geïntegreerd, zonder dat hiervoor de structuur van het geheel in vraag moet worden gesteld. Dit is een van de belangrijke elementen voor de toekomst, om het even wie hiervoor de verantwoordelijkheid zal dragen.

Dit ontwerp van decreet zal de milieuzorg binnen de bedrijven bevorderen. Vaak spreekt men in de bedrijven over de kwaliteitszorg en de kwaliteitslabels ; zelfs door de economisten wordt hieraan aandacht besteed. Vandaag wordt hieraan een nieuwe notie toegevoegd, namelijk de milieuzorg. Op Europees niveau werden reeds gelijkaardige maatregelen op vrijwillige basis uitgewerkt en dit is ook het geval in Duitsland

en in Nederland. In Nederland heeft men reeds 10.000 tot 12.000 ondernemingen ingedeeld op basis van een kleinere, middelgrote of grote milieubelasting, waarvoor specifieke reglementen gelden.

Het ontwikkelen van een reglementair kader voor de bedrijfsinterne milieuzorg was een essentieel element om te komen tot duurzame productieprocessen binnen het bedrijfsleven. De milieubelasting in de ruime betekenis van het woord heeft betrekking op de productieprocessen, het grondstoffengebruik, de aard van de grondstoffen, het energieverbruik, de gekozen energievorm, de emissies en de immissies. Wellicht zijn deze twee decreten voor het milieubeleid belangrijker dan andere decreten waaraan tijdens de voorbije jaren heel wat meer ruchtbaarheid werd gegeven.

De voorzitter : De heer Barbe heeft het woord.

De heer L. Barbé : Mijnheer de voorzitter, ik wil de heer Capoen als voorzitter van de commissie voor Leefmilieu bedanken voor zijn inzet en voor zijn vriendschap.

De voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij wat de heer Barbé heeft gezegd. De heer Capoen heeft de werkzaamheden in de commissie steeds correct en kortdaat geleid. Hij deed dit met kennis van zaken en tegelijkertijd met een emotionaliteit met betrekking tot de te behandelen materie, wat niet steeds het geval is.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot aanvulling

van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende bedrijfsinterne milieuzorg.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Aangenomen.

Artikel 2

Het decreet van [...] houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid wordt aangevuld met een titel 3, die de volgende bepalingen bevat :

„TITEL 3

Bedrijfsinterne milieuzorg

HOOFDSTUK 1

Doelstelling en definities

Artikel 3.1.1

Bedrijfsinterne milieuzorg heeft tot doel duurzame productiepatronen na te streven en de milieubelasting van een bedrijf in al zijn aspecten te beheersen en te beperken teneinde bij te dragen tot de realisatie van de doelstellingen omschreven in artikel 1.2.1 van dit decreet.

Artikel 3.1.2

In deze titel van het decreet wordt verstaan onder :

1° inrichting : een inrichting zoals bedoeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning ;

2° vergunningverlenende overheid : de overheid die een milieuvergunning kan afleveren zoals bedoeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning ;

Voorzitter

3" controle-ambtenaar : de door de Vlaamse regering met het toezicht op de milieuwetgeving belaste ambtenaren :

4" milieutechnische eenheid : een eenheid die bestaat uit verschillende inrichtingen, met inbegrip van hun exploitatieterrein en de overige onroerende goederen waarmee zij verbonden zijn, die als één geheel moeten worden beschouwd met het oog op het beoordelen van het nadeel dat zij kunnen berokkenen aan mens of milieu ;

5" bedrijfslocatie : elk terrein waarop industriële activiteiten onder controle van een bedrijf op een gegeven plaats worden uitgevoerd, met inbegrip van de daarmee gepaard gaande of daarbij horende opslag van grondstoffen, van bij-, tussen- en eindprodukten en van afval en met inbegrip van de al dan niet vaste infrastructuur en uitrusting die met deze activiteiten gemeoid zijn.

HOOFDSTUK 2

De milieuoördinator

Artikel 3.2.1

§ 1. De exploitanten van inrichtingen van eerste klasse dienen een milieuoördinator aan te stellen.

De Vlaamse regering kan vrijstelling verlenen voor bepaalde categorieën van inrichtingen.

§ 2. De Vlaamse regering kan, door middel van sectorale voorwaarden, exploitanten van andere door haar aangewezen categorieën van inrichtingen verplichten een milieuoördinator aan te stellen.

§ 3. De vergunningverlenende overheid kan exploitanten van niet in § 1 of § 2 bedoelde inrichtingen de verplichting opleggen een milieuoördinator aan te stellen indien de aard van de inrichting, de aard van de milieu-effecten die ervan uitgaan of de plaats waar ze gelegen is of uitgeoefend wordt, dit verantwoordt.

§ 4. De milieuoördinator kan een werknemer zijn van de exploitant of een persoon die geen werknemer is van de exploitant.

Wanneer dit geen afbreuk doet aan een goede taakvervulling kan, met instemming van het door de Vlaamse regering aangewezen bestuur, voor twee of meer inrichtingen gezamenlijk een milieuoördinator worden aangesteld of kan een beroep worden gedaan op de diensten van een persoon die geen werknemer is van de exploitant.

Dergelijke instemming is evenwel niet vereist wanneer het de aanstelling betreft van een milieuoördinator voor verschillende inrichtingen tegelijk die samen een bedrijfslocatie vormen onder controle van eenzelfde persoon of rechtspersoon.

§ 5. Wanneer verschillende inrichtingen samen naar het oordeel van de vergunningverlenende overheid een milieutechnische eenheid vormen, kan zij de aanstelling van een gezamenlijke milieuoördinator verplicht stellen.

Het feit dat verschillende inrichtingen een verschillend eigendomsstatuut hebben, belet niet dat zij een milieutechnische eenheid vormen.

Artikel 3.2.2

§1. De milieuoördinator heeft onder meer tot taak :

a) bij te dragen tot de ontwikkeling, de invoering, de toepassing en de evaluatie van milieuvriendelijke produktiemethodes en produkten ;

b) te waken over de naleving van de milieuwetgeving door meer bepaald op regelmatige tijdstippen controle uit te oefenen op de werkplaatsen, de zuiveringstechnische werken en de afvalstromen ; hij rapporteert de vastgestelde tekortkomingen aan de bedrijfsleiding en doet voorstellen om deze te verhelpen ;

c) te waken over of in te staan voor de uitvoering van de voorgeschreven emissie- en immissiemetingen en de registratie van de resultaten ervan ;

SP-Senator Jacques Timmermans, ondervoorzitter van de Raad, was verslaggever bij de bespreking van het ontwerp van decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

d) te waken over het bijhouden van het afvalstoffenregister en de naleving van de meldingsplicht bedoeld in de artikelen 17 tot en met 21 en 23 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen ;

e) voorstellen te doen en bij te dragen tot de interne en externe communicatie in verband met de gevolgen voor mens en milieu van de inrichting, van haar produkten, haar afvalstoffen en de voorzieningen en maatregelen om deze gevolgen te beperken.

§ 2. De milieuoördinator geeft zijn advies over elke voorgenomen investering die vanuit milieu-oogpunt relevant kan zijn. Zijn advies wordt tijdig ingewonnen en het wordt voorgelegd aan het orgaan dat de beslissing neemt. Op zijn verzoek wordt hij gehoord.

§ 3. De milieuoördinator stelt ten behoeve van de bedrijfsleiding en, in voorkomend geval, ten behoeve van de ondernemingsraad en het comité voor veiligheid, gezondheid en ver-

Voorzitter

fraaiing der werkplaatsen, of bij onstentenis van deze organen, van de vakbondsafvaardiging jaarlijks een verslag op over de wijze waarop hij zijn opdracht heeft vervuld. Dit verslag bevat onder meer een overzicht van de door hem uitgebrachte adviezen en het gevolg dat eraan werd gegeven.

Artikel 3.2.3

§ 1. Als milieucoördinator kan enkel een persoon worden aangesteld die over de vereiste kwalificaties en eigenschappen beschikt om de in artikel 3.2.2 bedoelde taken naar behoren te vervullen.

§ 2. De Vlaamse regering kan door middel van van algemene of sectorale voorwaarden nadere eisen stellen inzake de opleiding, de beroepservaring en de overige voorwaarden waaraan de milieucoördinator moet voldoen. De Vlaamse regering kan overgangsmaatregelen treffen met betrekking tot deze voorwaarden, indien nodig, voor degenen die de taken van milieucoördinator, in de hoedanigheid van werknemer van de exploitant, al uitoefenen voor het van kracht worden van dit decreet.

§ 3. De exploitant brengt de aanstelling van de milieucoördinator ter kennis van het door de Vlaamse regering aangewezen bestuur. Wanneer de milieucoördinator niet voldoet aan de in § 1 en in voorkomend geval aan de in § 2 bedoelde voorwaarden, kan het bevoegde bestuur eisen dat de exploitant binnen een termijn die het bepaalt, een andere persoon aanstelt.

Artikel 3.2.4

De exploitant is gehouden het nodige te doen opdat de milieucoördinator zijn taak naar behoren kan vervullen. Hij stelt hem hulppersoneel, lokalen, materiaal en middelen ter beschikking voor zover vereist.

Artikel 3.2.5

De milieucoördinator die een werknemer is van de exploitant, mag geen nadeel ondervinden omwille van de taak die hij als milieucoördinator vervult.

De aanwijzing en de vervanging van een milieucoördinator-werknemer, de verwijdering uit zijn functie en de aanstelling van een tijdelijke plaatsvervanger, worden door de exploitant, onverminderd het bepaalde in artikel 3.2.3, § 3, uitgevoerd na voorafgaand akkoord van het comité voor veiligheid, gezondheid en fraaiing van de werkplaatsen of, bij ontstentenis ervan, van de vakbondsafvaardiging. In geval van blijvende onenigheid in de schoot van het comité of met de vakbondsafvaardiging, wordt het advies ingewonnen van het door de Vlaamse regering aangewezen bestuur.

HOOFDSTUK 3

De milieuaudit

Artikel 3.3.1

§ 1. Met het oog op de toepassing in het Vlaamse Gewest van de Verordening (EEG) Nr. 1836/93 van de Raad van 29 juni 1993 inzake de vrijwillige deelneming van bedrijven uit de industriële sector aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem, wijst de Vlaamse regering de instantie aan die - wat het Vlaamse Gewest betreft - belast is met de erkenning van onafhankelijke milieuverificateurs en met controle op hun werkzaamheden. Zij stelt de Commissie van de Europese Gemeenschappen hiervan in kennis.

§ 2. De Vlaamse regering wijst tevens het orgaan aan dat belast is met het registreren van de locaties die deelnemen aan het milieubeheer- en milieuauditsysteem, met de schraping, de weigering en de schorsing van de registratie overeenkomstig artikel 8 van voormelde verordening, evenals met het doen van de kennisgevingen bedoeld in artikel 9 van voormelde verordening. De Vlaamse regering stelt de Commissie van de

Europese Gemeenschappen hiervan in kennis.

§ 3. De Vlaamse regering kan een bijdrage in de registratiekosten van een locatie, waarvan ze het bedrag bepaalt, ten laste leggen van de aanvrager van de registratie.

Artikel 3.3.2

§ 1. De Vlaamse regering wijst door middel van sectorale voorwaarden de categorieën van inrichtingen aan die onderworpen worden aan een periodieke dan wel eenmalige milieuaudit.

§ 2. De milieuaudit betreft een systematische, gedocumenteerde en objectieve evaluatie van het beheer, de organisatie en de uitrusting van de betrokken inrichting of activiteit op het gebied van de bescherming van het milieu.

§ 3. De milieuaudit heeft betrekking op:

- de emissies en immissies, evenals de gevolgen ervan voor de milieukwaliteit ;
- het energiebeheer ;
- het beheer van grondstoffen ;
- de preventie en het beheer van afvalstoffen ;
- de produktiemethodes en het produktbeheer ;
- de externe veiligheid ;
- de voorlichting, opleiding en participatie van het personeel in de bedrijfsinterne milieuzorg ;
- de externe voorlichting ;
- de voorstellen en adviezen van de milieucoördinator, zoals bedoeld in artikel 3.2.2 § 3, en de opvolging die hieraan gegeven is.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt welke elementen van de milieuaudit moeten medegedeeld worden aan het door de Vlaamse regering aangewezen bestuur.

§ 5. De milieuaudit moet gevalideerd worden door een milieuverificateur zoals bedoeld in artikel 3.3.1.

Voorzitter

Artikel 3.3.3

Tenzij anders bepaald wordt, is de milieuaudit op kosten van de exploitant.

De Vlaamse regering kan subsidies verlenen voor het uitvoeren van een verplichte of vrijwillige milieuaudit binnen de perken van de begrotingskredieten. Zij bepaalt de nadere regels voor het verlenen van subsidiëring.

HOOFDSTUK 4

Meet- en registratieverplichtingen

Artikel 3.4.1

§ 1. De Vlaamse regering kan door middel van algemene of sectorale voorwaarden aan de exploitant van een inrichting waarvan de emissies naar omvang of aard de door de regering bepaalde drempels overschrijden, de verplichting opleggen om de emissie- of immissiewaarden voortdurend of periodiek te meten of te berekenen en te registreren. De vergunningverlenende overheid kan dezelfde verplichting opleggen aan de exploitant van een inrichting.

In gebieden waar bijzondere milieukwaliteitsnormen gelden als bedoeld in artikel 2.2.3, § 3 van dit decreet, kunnen lagere drempelwaarden worden bepaald of verdergaande verplichtingen worden opgelegd.

§ 2. Onverminderd artikel 3.5.1 houdt de exploitant deze gegevens ter beschikking van de controleambtenaren. Hij bewaart ze gedurende ten minste 5 jaar.

Artikel 3.4.2

§ 1. De Vlaamse regering kan door middel van algemene of sectorale voorwaarden aan de exploitant van een inrichting waaraan risico's voor bodem- of grondwaterverontreiniging zijn verbonden, verplicht worden peilputten aan te leggen. De vergunningverlenende overheid kan

dezelfde verplichting opleggen aan de exploitant van een inrichting.

§ 2. De exploitant van een dergelijke inrichting kan verplicht worden de kwaliteit van het grondwater op gezette tijdstippen te meten en te registreren.

§ 3. De exploitant houdt deze gegevens ter beschikking van de controleambtenaren. Hij bewaart ze gedurende ten minste 5 jaar.

Artikel 3.4.3

§ 1. Onverminderd de artikelen 17, § 1 en 23 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, kan door middel van algemene of sectorale voorwaarden of in de vergunning, de exploitant van een inrichting verplicht worden :

a) een register bij te houden van de gevaarlijke stoffen die er aanwezig zijn ;

b) energie- en grondstoffenbalansen op te stellen.

§ 2. De exploitant houdt deze gegevens ter beschikking van de controleambtenaren. Hij bewaart ze gedurende ten minste 5 jaar.

HOOFDSTUK 5

Het milieu-jaarverslag

Artikel 3.5.1

De Vlaamse regering wijst door middel van algemene of sectorale voorwaarden de categorieën van inrichtingen aan waarvan de exploitanten gehouden zijn jaarlijks aan de daartoe aangewezen overheid een milieu-jaarverslag te sturen. Zij bepaalt welke gegevens over de gemeten of berekende emissies of immissies het milieu-jaarverslag moet bevatten.

De Vlaamse regering kan ook voorschrijven dat de met toepassing van artikel 17, § 2 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen te verstrekken gegevens voor de in het

eerste lid bedoelde inrichtingen opgenomen moeten worden in het milieu-jaarverslag. Zij kan ook bepalen dat gegevens moeten worden verstrekt over energie- en grondstoffen-gebruik.

Artikel 3.5.2

Wanneer de in artikel 3.5.1 bedoelde gegevens gebaseerd zijn op berekeningen deelt de exploitant de basisgegevens mee op grond waarvan de berekening is uitgevoerd, evenals de toegepaste berekeningsmethode,

HOOFDSTUK 6

Bedrijfsbeleid ter voorkoming van zware ongevallen en ter beperking van de gevolgen ervan voor mens en milieu

Artikel 3.6.1

§ 1. De Vlaamse regering wijst door middel van sectorale voorwaarden de categorieën van inrichtingen aan waarvan de exploitanten een bedrijfsbeleid moeten voeren om zware ongevallen te voorkomen en om de gevolgen ervan voor mens en milieu te beperken.

§ 2. De exploitant van een dergelijke inrichting moet alle maatregelen treffen om zware ongevallen te voorkomen en om de gevolgen ervan voor mens en milieu te beperken.

Wanneer een milieutechnische eenheid als bedoeld in artikel 3.1.2, 4° van dit decreet onder het beheer staat van verschillende exploitanten, zijn de exploitanten gezamenlijk gehouden deze maatregelen te treffen.

§ 3. De exploitant of exploitanten moeten te allen tijde in staat zijn aan de controleambtenaren aan te tonen dat zij de bedoelde maatregelen hebben getroffen.

Artikel 3.6.2

§ 1. De exploitant stelt een document op waarin het bedrijfsbeleid wordt beschreven ter voorkoming

Voorzitter

van zware ongevallen en ter beperking van de gevolgen ervan voor mens en milieu. De Vlaamse regering bepaalt de minimumgegevens die in het document moeten voorkomen.

§ 2. Hij moet een kennisgeving indienen bij de daartoe aangewezen overheid. De Vlaamse regering bepaalt de minimumgegevens van deze kennisgeving en de gevallen waarin zij moet worden geactualiseerd.

HOOFDSTUK 7

Meldings- en waarschuwingsplicht bij accidentele emissies en storingen

Artikel 3.7.1

§ 1. De exploitant van een inrichting neemt de nodige maatregelen om in geval van accidentele emissies die verontreiniging kunnen veroorzaken

— de bevoegde controle-ambtenaar daarvan onverwijld in kennis te stellen ;

— derden die ten gevolge van de emissie schade kunnen lijden onverwijld te waarschuwen met opgave van de maatregelen die zij kunnen treffen om het gevaar af te wenden dan wel te beperken ; deze bepaling is evenwel niet van toepassing wanneer de voorschriften, vastgesteld door de federale overheid in het kader van de civiele bescherming, van toepassing zijn ;

— de gevolgen voor mens en milieu zoveel mogelijk te beperken.

§ 2. Als de emissie gevaar kan opleveren voor beschadiging van een afvalwaterzuiveringsinstallatie, waarschuwt de exploitant bovendien onmiddellijk de beheerder van de betrokken installatie.

§ 3. Wanneer de zuiveringstechnische voorzieningen van een inrichting wegens storing of enige andere oorzaak uitvallen, of wanneer om enige andere reden de emissie- of

immissienormen worden overschreden, stelt de exploitant de bevoegde controle-ambtenaar daarvan onverwijld in kennis.

HOOFDSTUK 8

Toezicht en sancties

Artikel 3.8.1

Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de controle-ambtenaren toezicht op de toepassing van deze titel van het decreet en zijn uitvoeringsbesluiten volgens de regels in dit hoofdstuk.

Artikel 3.8.2

§ 1. De controle-ambtenaren stellen de overtredingen vast door middel van processen-verbaal die bewijskracht hebben tot het tegendeel bewezen is. Een afschrift van het proces-verbaal wordt bij aangetekend schrijven ter kennis gebracht van de overtreder binnen de vijf werkdagen na de vaststelling van de overtreding.

§ 2. Zij mogen bij de uitoefening van hun ambt op elk ogenblik van de dag of van de nacht, zonder voorafgaande verwittiging, vrij binnen gaan in alle richtingen. Tot de ruimten die als woning dienen hebben zij slechts toegang tussen vijf uur 's morgens en eenentwintig uur 's avonds en mits machtiging van de onderzoeksrechter.

§ 3. Bij de uitoefening van hun opdracht kunnen zij de bijstand van de gemeentepolitie en van de rijkswacht vorderen.

Artikel 3.8.3

§ 1. Hij die een bepaling van deze titel van het decreet overtreedt wordt gestraft met een gevangenisstraf van één maand tot drie jaar en met een geldboete van honderd frank tot tien miljoen frank of met een van deze straffen alleen.

§ 2. De bepalingen van hoofdstuk VII en artikel 85 van het Strafwetboek zijn van toepassing op de overtredingen van de bepalingen van deze titel van het decreet.“

— *Aangenomen.*

Artikel 3

Dit decreet treedt in werking tien dagen na bekendmaking in het Belgisch Staatsblad met uitzondering van de bepalingen van hoofdstuk 2. De milieucoördinator die in werking treden zes maanden na de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

— *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van de heer L. Appeltans, mevrouw A. Leysen en de heer P. Hostekint houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap — 710 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het voorstel van decreet van de heer Appeltans, mevrouw Leysen en de heer Hostekint houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Swinnen, verslaggever, heeft het woord.

De heer R. Swinnen, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de eerste plaats dank ik de diensten van de Vlaamse Raad voor hun snel en efficiënt werk. De ambtenaren van het departement van

Swinnen

Onderwijs, die de indieners van het voorstel en de commissieleden met deskundige raad en daad hebben bijgestaan, verdienen eveneens onze lof en dank.

De commissie voor Onderwijs heeft aan de twee voorliggende voorstellen van decreet drie vergaderingen gewijd.

Het voorstel van bijzonder decreet werd in samenhang met het voorstel van gewoon decreet besproken.

Aanvankelijk waren de bepalingen met betrekking tot de Vlaamse autonome hogescholen waarin de ARGO participeert, opgenomen in het geciteerde voorstel van gewoon decreet, maar na overleg kwam de commissie tot het besluit dat het aangewezen was deze bepalingen, waarvoor een tweederde meerderheid is vereist, uit het voorstel van gewoon decreet te lichten. Het voorstel van bijzonder decreet werd met unanimititeit aangenomen.

De Vlaamse Raad keurde op 30 juni 1994 het decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap goed. De Vlaamse regering bekrachtigde het op 13 juli 1994. Gedurende de besprekingen in de Vlaamse Raad werd het ontwerp grondig gewijzigd. De omvang van het decreet en de wijze waarop het tot stand kwam, hebben ongewild tot een aantal onvolmaaktheden geleid. Tevens is gebleken dat de toepassing ervan op 1 september 1995 en op 1 januari 1996 alleen ordentelijk kan verlopen indien deze onvolmaaktheden worden opgeheven en indien een aantal aanvullingen en verduidelijkingen decretaal zijn ondersteund.

Het ingediende voorstel van decreet is van zo'n hoge graad van techniciteit dat, na bespreking in de commissie, het oorspronkelijke voorstel zodanig werd geamendeerd, dat er hieruit bijna een nieuw voorstel is gegroeid. Oorspronkelijk waren er 80 artikelen, nu zijn er 120, en de

oorspronkelijke titel VII werd uit het voorstel gelicht en omgevormd tot het voorliggend voorstel van bijzonder decreet.

Meer dan de helft van de artikelen bevatten wijzigingen aan het decreet van 13 juli 1994. Het grootste deel daarvan zijn zuiver technische correcties die geen enkele implicatie hebben op de inhoud.

Een aantal artikelen heeft tot doel, voldoende duidelijkheid te brengen omtrent de vaststelling van de rechten en mogelijkheden van de personeelsleden bij de overgang van het bestaande stelsel naar het nieuwe op 1 januari 1996. Voor bepaalde groepen van personeelsleden was het nodig aanvullende bepalingen in te lassen, dit evenwel zonder te raken aan de basisfilosofie van het decreet.

Titel 1 van het voorstel brengt eveneens duidelijkheid over de status van de leden van de pedagogische begeleidingsdiensten in het hoger onderwijs en om een grotere eenvormigheid van het overheidsoptreden te realiseren, worden de bepalingen over de vormgeving van de begrotingen van de hogescholen gealigneerd aan die van de universiteiten. Ook de bijlagen bij het decreet van 13 juli 1994 werden in overeenstemming gebracht met de bestaande toestand.

Met het voorliggend voorstel werden eveneens kleine wijzigingen aangebracht aan een aantal wettelijke en decretale bepalingen die het onderwijs regelen. Dit is onder meer het geval van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het onderwijs, de wet van 15 juli 1985 tot organisatie van het maritiem hoger onderwijs en de studiën in de nautische wetenschappen en de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving. Hierbij gaat het om het oplossen van problemen uit het verleden en het bijstellen van de bestaande wetgeving aan de bepalingen van het decreet van 13 juli 1994.

Een aantal artikelen bevat ook wijzigingen aan de decreten met betrekking tot de rechtspositie van het personeel van het gesubsidieerd onderwijs en van het gemeenschapsonderwijs, en aan het decreet betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten.

Een amendement tot regeling van het aanvullend secundair beroepsonderwijs werd als titel VIII in het gewijzigde voorstel van decreet ingelast. Hierdoor wordt een regeling voor het aanvullend secundair beroepsonderwijs decretaal vastgelegd. Strikt genomen hoort dit amendement betreffende het aanvullend secundair beroepsonderwijs echter niet thuis in dit voorstel van decreet. Door de splitsing van het hoger onderwijs buiten de universiteit van het secundair onderwijs kwam het aanvullend secundair onderwijs in een onduidelijke positie terecht. Met dit amendement wordt duidelijkheid gegeven inzake de positie van het aanvullend secundair beroepsonderwijs.

Een andere belangrijke aanvulling werd in het voorliggend voorstel opgenomen met name een regeling voor de zogenaamde overgangspeperiode waarin de nieuwe regelgeving in de nieuwe hogescholen geïmplementeerd wordt.

Concreet betekent dit dat de eerste raad van bestuur wordt verkozen uiterlijk 31 mei 1995 en voor de duur van twee academiejaren. Wat de vertegenwoordigers van het personeel betreft, wordt één kiescollege van alle personeelsleden gevormd.

De eerste voorzitter van de raad van bestuur wordt voor een periode van twee academiejaren verkozen. Voor de eerste algemeen directeur die als veranderingsmanager de hele startoperaties moet leiden zijn twee overgangsbepalingen van kracht. De eerste algemeen directeur wordt namelijk aangesteld zonder dat de normale regels van de vacature spelen en voor een periode van vier academiejaren. Het eerste departementshoofd

Swinnen

wordt niet door de departementsraad maar door de raad van bestuur aangesteld en voor een periode van twee academiejaren.

Met deze regeling wordt tegemoetgekomen aan de bezorgdheid van het betrokken onderwijsveld om op een serene en flexibele wijze de nieuwe decretale bepalingen in het hoger onderwijs buiten de universiteit in te voeren. Na deze overgangperiode dienen de democratische procedures inzake de samenstelling van de beleids- en bestuursorganen zoals bepaald in het decreet van 13 juli 1994, optimaal te worden toegepast.

Het geamendeerde voorstel van decreet werd unaniem door de commissie Onderwijs aangenomen.

De voorzitter : Mevrouw Leduc heeft het woord.

Mevrouw J. Leduc (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, een veertiental dagen geleden heeft de Onderwijscommissie van de Vlaamse Raad het voorstel van decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap in consensus "gerepareerd" en aangevuld in het belang van de goede werking van onze HOBU-inrichtingen.

Reeds bij de bespreking van het oorspronkelijk ontwerp van decreet was het voor eenieder duidelijk dat er omwille van de complexiteit en de omvang van de materie, correcties noodzakelijk zouden zijn. Vermits de VLD-fractie het co-meterschap van het HOBU-decreet had aanvaard, was het ook evident dat zij bij de "reparatie" ervan haar verantwoordelijkheid zou opnemen.

Na grondige studie van de oorspronkelijke tekst van het voorstel van decreet vreesden wij echter dat dit niet mogelijk zou zijn, omdat er behoudens de ettelijke juridisch-technische correcties een aantal addertjes onder het gras zaten die bij nader toezien politiek Boa restrictors bleken te

zijn. Laten we eerlijk zijn. Er werd inderdaad een poging ondernomen om terug te komen op een aantal afspraken die in illo tempore in consensus door de Vlaamse Raad werden aanvaard. Het voorstel om de eerste algemeen directeur opnieuw voor onbepaalde duur aan te stellen en het departementshoofd niet langer door de departementsraad te laten verkiezen maar door de raad van bestuur te laten aanstellen, was duidelijk een verbreken van de resultaten van de subtiële evenwichtsoefening die wij samen tijdens de zomer van 1994 hadden gemaakt.

Daarenboven bleek het decreet volgens onze fractie behept met een juridische leemte. Het niet voorzien in een overgangsfase voor de verkiezing van de eerste raden van bestuur van de Vlaamse Autonome Hogescholen en het de facto uitsluiten van een aantal personeelsleden voor de verkiezingen bij afwezigheid van concordantie kon een voedingsbodem zijn voor annulatieberoepen bij de Raad van State.

Ten slotte wees de VLD-fractie ook op de opportuniteit om wijzigingen aan het bijzonder decreet betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs aan te brengen door middel van een voorstel van bijzonder decreet, en dit om de vereiste bijzondere meerderheid gestand te doen en eventuele problemen met het Arbitragehof te vermijden.

Net zoals bij de bespreking van het HOBU-decreet werd echter op een beredeneerde wijze gezocht naar een verzoening van de politieke standpunten waarbij het belang van de goede werking van de hogescholen uiteindelijk prevaleerde.

De concrete problemen die aan het daglicht kwamen bij het operationeel maken van het decreet, blijken nu ondervangen te zijn. Dat hopen wij althans. Bij de aanwijzing van de eerste algemene directeur werd een alternatief gevonden dat zowel beantwoordt aan de beginselen van een

degelijk management, als aan de behoefte van een optimaal gewaarborgde democratische inspraak.

Bij deze gelegenheid wens ik nogmaals de minister en alle collega's van de commissie voor Onderwijs van harte te danken voor hun constructieve en openhartige houding. Zoals fractieleider Denys bij de bespreking van het HOBU-decreet verklaarde, hebben wij ook voor deze bespreking nieuwe paden bewandeld en blijk gegeven van een weinig traditionele manier van aanpak. Wij kunnen nu zeggen dat er twee winnaars zijn, namelijk de hogescholen en de Vlaamse Raad.

Ik eindig met een citaat van Charles Baudelaire : "Une suite de petite volonté fait un gros résultat".

De VLD-fractie zal de aanpassingen aan het HOBU-decreet bijgevolg goedkeuren. (*Applaus*).

De voorzitter : Mevrouw Leysen heeft het woord.

Mevrouw A. Leysen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik sluit mij aan bij de uiteenzetting van mevrouw Leduc. Mijn betoog zal dan ook zeer kort zijn.

Ik wens vooral de sfeer weer te geven waarin de commissiebesprekingen zijn verlopen.

Wat aanvankelijk begonnen is in de Vlaamse administratie als een bundeltje reparaties aan het HOBU-decreet, is uitgegroeid tot een voorstel van decreet dat zeker niet beperkt is gebleven.

Deze manier van werken wordt door velen betreurd, maar gelet op de tijdnood en op het onherroepelijk naderen van de inwerkingtreding van het HOBU-decreet is het wel een bewijs van goed wetgevend werk.

Door de goede samenwerking tussen de Vlaamse Raad en de onderwijsadministratie, door de minister van Onderwijs met zachte hand geleid, is de wetgevende kwaliteit van dit

Leysen

voorstel van decreet voldoende gewaarborgd.

De commissie heeft kunnen rekenen op de technische en morele steun van de minister van Onderwijs en zijn diensten, alhoewel het hier gaat om voorstellen van decreet. Wij zijn hem daarvoor dankbaar.

Ik ben er bovendien van overtuigd - en vele collega's zullen dit beamen - dat dit voorstel van decreet nooit tijdig had kunnen worden besproken indien we niet hadden kunnen rekenen op de efficiënte medewerking van het commissiesecretariaat. Ook aan hen onze gemeente 'dank'.

In de onvermijdelijke traditie van de vele onderwijsdecreten - waarvan de inhoud zo onsamenvattend en technisch is dat de minister er zelfs geen titel voor vindt en zich bijgevolg beperkt tot het nummeren - zijn ook deze voorstellen geboren.

In dezelfde traditie wordt in de wandelgangen uiteraard voor dergelijk decreet wel een toepasselijke titel bedacht. Dit decreet is dus reeds algemeen bekend als het "reparatiedecreet". Zoals tijdens de besprekingen terecht werd opgewerkt, is die reparatie uitgroeid tot een "groot onderhoud". Naast de vele puur technische correcties die noodzakelijk zijn voor een ordentelijk opstarten van het eerste academiejaar voor de Vlaamse hogescholen onder het nieuwe HOBU-decreet, bevatten heel wat artikelen een inhoudelijke verbetering van het hoger onderwijs.

Het decreetaal beter ondersteunen van het boekhoudkundig plan voor de hogescholen, het uitzuiveren van bepaalde passages uit het personeelsstatuut, het vrijwaren van de terrechte belangen van de studenten van het hoger maritiem onderwijs, zijn daarvan enkele voorbeelden.

Maar vooral het hoofdstuk dat een fundamentele oplossing biedt voor de aanslepende onduidelijkheid in

verband met het ASBO stemt ons zeer gelukkig.

Reeds tijdens besprekingen van de Ambtelijke Commissie werd door sommigen gewezen op de moeilijkheden met het ASBO dat halverwege het hoger onderwijs en het secundair onderwijs bleef hangen. Ten tijde van het Hogeschooldecreet had de decreetgever blijkbaar niet de tijd om dit probleem ten gronde op te lossen. Dit was op zich misschien niet zo slecht, want ondertussen had de onderwijscel de tijd om zich rustig te bezinnen over de toekomst van dit onderwijs. De regeling die nu ter goedkeuring wordt voorgelegd kan dan ook gelukkig rekenen op een zekere consensus binnen het betrokken onderwijs. Het ASBO krijgt hierdoor eindelijk een duidelijk juridisch kader en wordt hiermede erkend als een belangrijke vorm van beroepsgericht onderwijs voor de plus achtienjarigen.

Een tweede reden waarom onze fractie verheugd is over het eindresultaat van de besprekingen in de Onderwijscommissie is het feit dat omtrent een zo belangrijke zaak als het opstarten van de Vlaamse Autonome Hogescholen weerom een essentiële consensus over de grenzen heen van minderheid en meerderheid, kon worden bereikt.

Hierbij wil ik mij ook aansluiten bij de dank die mevrouw Leduc en de verslaggever hebben uitgesproken aan de leden van de commissie voor de wijze waarop er werd samengewerkt. Zonder het initiatief van het bijzonder decreet zouden de Vlaamse Autonome Hogescholen een onzekere toekomst tegemoet zijn gegaan. De betrokken instellingen zullen in de komende maanden al hun energie meer dan nodig hebben voor het opzetten van de nieuwe organisatie en onderwijs. Zij zullen alle procedures van de Raad van State kunnen missen als kiespijn.

Wij zijn er van overtuigd dat voorgestelde ingrepen geen afbreuk doen aan de vroeger aangegane engage-

menten, maar in belangrijke mate zullen bijdragen tot een sereen en goed opstarten van de betrokken instellingen die wij alle succes toewensen.

Mijnheer de voorzitter, onze fractie zal dan ook, als mede-indieners, deze voorstellen van decreet goedkeuren. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Appeltans heeft het woord.

De heer L. Appeltans (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik sluit aan mij bij wat de verslaggever, de heer Swinnen heeft naar voren gebracht en bij de dankwoorden die door de verschillende sprekers zijn uitgesproken tegenover de leden van de commissie en voor de ondersteuning die wij zowel van de Vlaamse Raad als van de administratie van Onderwijs en het kabinet hebben mogen ondervinden.

Ik moet de technische implicatie van dit "reparatiedecreet" niet herhalen. Mevrouw Leysen heeft reeds aangegeven dat buiten "repareren", ook een aantal niet onbelangrijke inhoudelijke elementen zijn toegevoegd. Ik verwijs ondermeer naar het aanvullend secundair beroepsonderwijs waaromtrent wij in 31 bijkomende artikelen hebben vastgelegd hoe dit onderwijs in de toekomst moet worden ingedeeld. Dat is van groot belang.

Om het HOBU-decreet op 1 september 1995 te kunnen opstarten, was het nodig een aantal aanvullingen aan te brengen.

Het feit dat het "reparatiedecreet" 120 artikelen bevat, bewijst dat het nodig was wijzigingen aan het oorspronkelijke decreet aan te brengen, nadat wij vorig jaar een titanenwerk tot een goed einde hebben gebracht.

Na een grondige bespreking in de commissie zijn wij thans tot een meer evenwichtig decreet gekomen dat nu aan de Vlaamse Raad ter goedkeuring kan worden voorgelegd. De vijf fracties ondersteunen

Appeltans

het nieuwe decreet. Dit bewijst dat wij in een open dialoog een aantal verbeteringen hebben kunnen aanbrenge. Die openheid van geest is mijns inziens een waarborg dat wij op het vlak van het onderwijs kunnen komen tot een onderwijswetgeving, die niet alleen door de leden van de meerderheid wordt gedragen maar ook door de oppositie. Hiermee wordt ook bewezen dat wij ertoe bereid zijn dit werk tot een goed einde te brengen. Het is misschien ook signaal tot de politieke klasse om tot een ander soort van overleg te komen dan in het politieke milieu meestal het geval is.

Het hele HOBU-decreet zal een onvoorstelbare weerslag hebben op de kwaliteitsverbetering van dit soort onderwijs. Voor zoveel ik uit de kranten heb kunnen vernemen, werd gisteren het rapport van het bureau Ernst & Young over de doorlichting van de ARGO voorgesteld. Ik heb dit rapport nog niet grondig kunnen doornemen. Toch kan ik nu al vaststellen dat een aantal begrippen die wij hebben ingevoerd voor onderwijsvernieuwing, blijkbaar ook in het rapport werden opgenomen. Vandaag kan ik mij echter nog niet uitspreken over de gegrondheid ervan. Toch meen ik al te kunnen begrijpen dat in dit rapport een aantal zaken aan de orde zijn die voor het onderwijs in het algemeen in de toekomst verstrekkende gevolgen kunnen en wellicht zullen hebben. Het verheugt mij dan ook te lezen dat wij moeten streven naar een samenwerking over de netten heen, waartoe trouwens op dit ogenblik reeds een aanzet werd gegeven.

Wij hebben altijd onze bezorgdheid geuit voor een verfijning via dit "reparatiedecreet", daar waar het gaat over de aanduiding van de algemene directeur, van de departementshoofden, enzovoort. Wij hebben altijd gezegd dat zulks moet gebeuren in een geest van depolitisering. De VU-fractie wenst dit nogmaals extra te beklemtonen. Mijnheer de minister,

na de berichten die ik nu opvang over het aanduiden van mensen die ter zake hun verantwoordelijkheid moeten opnemen, kan ik niet anders dan nogmaals mijn bezorgdheid uit te drukken over het feit dat het soms meer schijnt te gaan over individuele mensen die worden aangeduid van de verscheidene groepen die hun belangen menen te moeten verdedigen. Dit zou voorrang krijgen op de kwaliteit van degenen die het HOBU-onderwijs in de toekomst moeten waarmaken. Het is mijn overtuiging dat wij niet alleen op zoek moeten gaan naar vakbekwame en toegewijde personen, maar tevens naar mensen die een visie hebben op het Europese perspectief dat het hoger onderwijs in Vlaanderen in de toekomst nog moet bieden.

Mijnheer de minister, ik hoop straks in uw antwoord enkele tips te krijgen en te mogen vernemen in welke mate u vanuit uw positie deze stelling nog wil ondersteunen. Ik ben overtuigd van uw positieve ingesteldheid, maar het in praktijk brengen levert soms grote moeilijkheden op.

In dat verband stel ik ook vast dat personeelsleden en studenten blijkbaar onvoldoende op de hoogte zijn van de mogelijkheden die voor hen in het HOBU-decreet zijn ingebouwd. Zo hebben wij de studenten van de autonome hogescholen in alle overlegorganen ingeschakeld, maar de studenten beseffen onvoldoende in welke mate zij die participatie en het medezeggenschap kunnen waarmaken.

In dat kader pleit ik andermaal voor het vroegtijdig betrekken van de commissieleden uit de commissie. Dat werd hier ook door andere collega's gezegd en ik weet dat de minister daarop, in de loop der jaren, voor een groot deel is ingegaan. De discussie draait altijd rond het punt vanaf wanneer men daarbij moet worden betrokken. Uit de feiten stel ik vast dat het mogelijk is om mensen uit verschillende partijen rond de opbouw van een decreet samen te brengen en daardoor voor een kwali-

teitsverbetering te zorgen. In die zin denk ik ook dat een meer sereen klimaat kan worden geschapen bij de totstandkoming van de besluitvorming.

Ik wil mijn uiteenzetting niet beëindigen zonder heel specifiek een dankwoord tot de minister te richten. Ik dank de minister voor het feit dat hij als stimulator en coördinator van het onderwijsgegeven toch een aantal zaken heeft mogelijk gemaakt die we aanvankelijk niet voor mogelijk achtten. Ik wens dit toch even in de schijnwerpers te zetten.

Ik geef toe dat ik in een commissie nooit zoveel heb gelachen als de jongste jaren en de minister heeft daartoe zeker zijn deel bijgedragen. Dat wordt meestal niet gezegd, maar dat pleit wel voor de ontspannen sfeer waarin een aantal zaken zijn kunnen tot stand komen. Vaak werd gezegd dat het toch verschrikkelijk moest zijn om met zo'n minister in de commissie te zitten. Ik moet echter eerlijk toegeven dat dit nogal meeviel en dat we een aantal keren bijzonder goede contacten hebben gehad.

De VU-fractie zal deze decreten goedkeuren. Collega Anciaux zal in dit verband nog even het woord voeren.

De voorzitter : De heer Tavemier heeft het woord.

De heer J. Tavemier (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mocht men ooit de geschiedenis van het HOBU-decreet schrijven,...

Minister L. Van den Bossche : . . . dan zou ze worden gecensureerd.

De heer J. Tavernier : Misschien zou dat het geval zijn. Men zou in elk geval vaststellen dat dit decreet op een merkwaardige manier tot stand is gekomen. Voor een deel zou deze geschiedenis kunnen worden aangevend om aan te tonen hoe parlementaire besprekingen zouden moe-

Tavernier

ten gebeuren en hoe decreten zouden moeten tot stand komen.

Ik verwijs naar het eerste HOBU-decreet. Er was een oorspronkelijke tekst die men eigenlijk - gelukkig misschien - met een tweederde meerderheid moest goedkeuren. Op het ogenblik dat die tweederde meerderheid nodig was leek dat niet zo vanzelfsprekend, en zo kwam men eigenlijk tot een totaal andere vorm van bespreking waarin men inderdaad heel open moest zijn. De normale discipline binnen de meerderheid werd een beetje doorbroken en de oppositie mocht echt meespelen. In de plaats van de belanden in de chaos, geraakte men eruit en kwam men tot een zekere vorm van consensus.

Dat is de geschiedenis van het oorspronkelijke HOBU-decreet. Eigenaardig genoeg, of misschien ook niet, is het voor dit reparatiedecreet een beetje op dezelfde manier verlopen. Immers, men beschikte over een tekst die normaal door de meerderheid zou worden goedgekeurd tot men vaststelde dat vanuit de oppositie toch problemen rezen.

Dat men de oorspronkelijke voorstellen heeft durven ondertekenen verwondert mij enigszins. Op de eerste plaats omdat een aantal akkoorden uit het oorspronkelijk HOBU-decreet werden teruggeschroefd, meer bepaald inzake de aanstelling van een algemene directeur en van de departementshoofden. Ik begrijp nog steeds niet hoe men zulks heeft durven inschrijven in het oorspronkelijk voorstel noch hoe men dit durfde te ondertekenen. Op zich was dit volgens mij geen al te mooie werkwijze.

Er kwam een kentering in de werkzaamheden op het ogenblik dat men vaststelde dat de oppositie eigenlijk aandrang op de goedkeuring van een aantal bepalingen via een tweederde meerderheid. In dat verband verklaarde de minister wei dat de Raad

van State de waarheid ook niet in pacht heeft. Maar alle discussies en ondanks alle verklaringen van de minister meen ik dat het een goede zaak was.

De voorzitter : De heer Appeltans heeft het woord.

De heer L. Appeltans : Mijnheer Tavernier, ik herinner u eraan dat bij het tot stand komen van het oorspronkelijk HOBU-decreet, mede ondersteund door twee leden van de Vlaamse Raad, namelijk u en ik, eigenlijk de aanzet was om een patstelling te doorbreken, wat uiteindelijk leidde tot een decreet waarover iedereen het eens was.

Welnu, volgens mij heeft het voorliggend decreet dezelfde weg gevolgd.

De voorzitter : De heer Tavernier heeft het woord.

De heer J. Tavernier : Door het feit dat men, om juridische onzekerheden te vermijden, naar een tweederde meerderheid heeft gestreefd, gaf aanleiding tot grondige discussies en tot een belangrijke wijziging van bepaalde artikelen. Dat was eveneens een goede zaak.

Algemeen gezien meen ik dat er heel wat noodzakelijk aanvullende bepalingen zullen worden goedgekeurd. Dit brengt ons automatisch tot een zekere evaluatie van het oorspronkelijk HOBU-decreet en van de toepassing ervan op het terrein. In dat verband stelde ik twee weken geleden een vraag om uitleg aan de minister, waarop hij mij een verduidelijkend antwoord gaf dat een aantal elementen bevat om, eventueel later, te komen tot een grondige evaluatie.

Gezien de gebeurtenissen op het terrein is er duidelijk sprake van een schaalvergroting. Deze schaalvergroting gebeurt niet geforceerd, zoals oorspronkelijk was gepland, maar eerder op een vrijwillige en natuurlijke manier, aan een gewoon ritme. Wellicht is deze schaalvergroting

minder dirigistisch dan sommigen hadden gewenst.

Hier en daar is er wel eens sprake van netoverschrijding, vermoedelijk minder dan sommigen hadden gehoopt en misschien meer dan anderen hadden gevreesd. Uiteindelijk bereikt men een netoverschrijdende fusie in slechts 5 op de 23 hogescholen en meestal op stedelijk of provinciaal niveau samen met ARGO. Men blijft dus duidelijk binnen het officieel onderwijs. De sociale voorzieningen daarentegen werden wel netoverschrijdend uitgebouwd, wat trouwens erg belangrijk is.

Ook zeer belangrijk in het HOBU-decreet is het onderscheid dat wordt gemaakt tussen de onderhandelingscomités enerzijds en de raden anderzijds. Het is jammer dat de heer Denys de zaal reeds heeft verlaten want ik wens te benadrukken dat het HOBU-decreet duidelijk stipuleert - ingevolge de goedkeuring van onder andere de VLD - dat er twee verschillende organen bestonden, elk met een verschillende wijze van vertegenwoordiging. Enerzijds de raden, waarbij personeelsafgevaardigden worden aangeduid voor het voltallige personeel en anderzijds de overlegcomités waarbij de aanduiding van de afgevaardigden gebeurt via de vakbonden. Deze belangrijke constructie werd doorgetrokken in het decreet over de lokale onderhandelingscomités. Maar terwijl sommigen dit overlegmodel goedkeurden in het kader van de hogescholen, contesteren zij het in het kader van de lokale overlegcomités. Ik dacht nochtans dat het ging om een goede constructie waarbij een duidelijk onderscheid kon worden gemaakt.

Een volgend belangrijk aspect is onze poging om in het HOBU-decreet de inspraak te waarborgen en de laten meespelen bij het tot stand komen van de fusies. Dit element kan thans negatief worden beoordeeld. Met inspraak werd nagenoeg geen rekening gehouden. We stellen dit vast onafhankelijk van de aard van de inrichtende macht of van het

Tavemier

net. In alle netten moet men vaststellen dat vanuit de inrichtende machten eigenlijk vrij dirigistisch fusies werden doorgevoerd ; het personeel en de studenten kwamen hierbij nauwelijks aan te pas. Dat stelt men vast zowel in het vrij onderwijs als in de ARGO. Wat de ARGO betreft denk ik in dat verband aan wat er gebeurt in de Erasmushogeschool, waar bepaalde afdelingen worden afgesplitst of overgeplant, zonder het personeel hiervan tijdig te informeren. Dergelijke manier van handelen druist in tegen de doelstellingen van het HOBU-decreet.

Het HOBU-decreet had tot doel de centrale regelgeving te vervangen door de beslissingen op lokaal vlak te nemen, maar uiteindelijk krijgt men een centrale regelgeving vanuit de koepels.

Wat het aspect depolitisering betreft ben ik het eens met de heer Appeltans wanneer hij zei dat het duidelijk de bedoeling was van de decreetgever de depolitisering tegen te gaan en meer democratisering tot stand te brengen. Jammer genoeg moeten wij vaststellen dat de geesten op het terrein hiervoor niet rijp genoeg zijn, terwijl de geesten in de Vlaamse Raad dat wel waren. Al twijfel ik soms wel eens aan dat laatste.

Het document dat wij behandelen, is hoe dan ook een merkwaardig decreet met een vernieuwende kracht en dat de kans biedt het hoger onderwijs te verbeteren. Ik dank alle collega's, alsook de administratie van de Vlaamse Raad als van het ministerie voor de goede samenwerking in de commissie. Het was weliswaar niet al consensus wat de klok sloeg, maar gelukkig maar ! .

De voorzitter : De heer Anciaux heeft het woord.

De heer V. Anciaux (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, met enige schroom neem ik het woord.

Ik ben immers geen onderwijsdeskundige zodat mijn kennis over een aantal technische details niet erg groot is. Dit belet mij echter niet vanuit mijn lange ervaring als volkvertegenwoordiger en als geïnteresseerde in het maatschappelijk gebeuren de evolutie van en binnen het onderwijs nauwlettend te volgen. Dat ik als "buitenstaander" het onderwijs op de voet volg, heeft misschien het voordeel dat ik een andere kijk heb en andere aspecten beklemtoon.

Mijn schroom wordt nog versterkt door mijn afwijkende stem in de vele lof-en dankbetuigingen die de leden van de Raad mekaar reeds hebben toegezwaaid over het HOBU-decreet en het reparatiedecreet.

Ik wens mijn dissident standpunt terzake toe te lichten.

Een aantal sprekers zoals de heer Tavemier heeft reeds gewezen op een aantal onvolmaaktheden van het HOBU-decreet.

Ik betreur dat het omvangrijke reparatiedecreet aan de, mijns inziens, fundamentele onvolmaaktheden niet heeft gesleuteld en de gebreken van het HOBU-decreet niet uit de wereld helpt.

Ik geef toe dat de decreten van 13 juli 1994 een edele doelstelling nastreven waar iedereen achter kan staan.

De decreten wensen de hogescholen een instrumentarium aan te reiken om de uitdagingen van de 21ste eeuw aan te kunnen inzake de kwalitatieve concurrentie in een internationaal perspectief ! Wie kan het mooier zeggen !

Naar verluidt kunnen enkel grote hogescholen de concurrentieslag met het buitenland aan.

Bovendien wenst men het HOLT en het HOKT uit de sfeer van het secundair onderwijs te halen.

Op dit punt loopt het, mijns inziens, fout !

Ik geef toe dat heel wat HOKT-scholen onder het secundair onderwijs-syndroom lijden. Het HOLT had daar echter helemaal geen last van. Integendeel.

De Brusselse HOLT-scholen sluiten veeleer aan bij het universitair onderwijs dan bij de secundaire scholen.

Om de ideale schaalgrootte te bereiken, -men streeft naar 4.000 studenten per hogeschool- moeten de hogescholen van het gemeenschapsonderwijs van het korte en het lange type per provincie fuseren zodat er telkens een Vlaamse autonome hogeschool tot stand komt.

Deze fusie werd de scholen opgedrongen door te dreigen dat anders de subsidiekraan wel eens zou kunnen worden dichtgedraaid.

De schaalgrootte is hoofdzakelijk een probleem van het HOKT.

Van de 135 HOKT-scholen zijn er meer dan 100 met minder dan 600 studenten.

In de 26 HOLT-scholen tellen slechts 7 scholen minder dan 600 studenten.

Ik betreur dat het HOBU-decreet terzake een verkeerde constructie heeft ingebouwd en dat het reparatiedecreet geen maatregelen voorstelt om deze verplichte fusie te wijzigen.

In tegenstelling tot de door u voorgestelde maatregelen, ben ik van mening dat besparingen zonder kwaliteitsverlies in het hoger onderwijs haalbaar zijn door een fusie binnen de eigen sector.

Bovendien ben ik helemaal niet zeker dat totaal verschillende opleidingen zich in één autonome hogeschool kunnen profileren binnen Europese uitwisselingsprogramma's.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer Anciaux, uw redenering is niet correct !

Van den Bossche

Als ik u wil geloven, bestaat de KUL niet meer ! In de KUL zitten de geneesheren naast licentiaten in de kunstgeschiedenis ! Volgens u kan dit niet !

In uw redenering kunnen vertalers-tolken zich slechts waarmaken als zij een eigen school hebben !

Mijnheer Anciaux, u doet sektarische uitspraken !

De heer V. Anciaux : Mijnheer de minister, het verbaast mij dat u zich dermate opwindt !

Ik heb zelf universitaire studies gevolgd.

Ik ga met u akkoord dat het contact tussen studenten van verschillende studierichtingen een van de typische kenmerken van een universitaire opleiding is.

Deze informele contacten hebben echter niets van doen met het samenvoegen van studierichtingen binnen een school. Dit zal heel wat problemen opleveren zowel voor de infrastructuur als voor de betrokkenen !

Hoe kan men een samenvoeging van een school voor verpleegkundigen en metaalbewerking vanuit budgettaire overwegingen verdedigen ! ! Waar zit de besparing ?

Minister L. Van den Bossche : Ik raad u aan de begroting van de grote universiteiten te bestuderen !

De heer V. Anciaux : Mijnheer de minister, uw vergelijking gaat niet op.

Minister L. Van den Bossche : Dat is wel het geval.

De heer V. Anciaux : Mijnheer de minister, ik deel uw mening ter zake niet.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer Anciaux, u weigert de realiteit te erkennen.

De heer V. Anciaux : Mijnheer de voorzitter, het wordt meer en meer

duidelijk dat de minister in de bevoegde commissie -die zijn standpunten ter zake niet vijandig is- heel joviaal is opgetreden maar niet kan aanvaarden dat men niet zijn mening deelt !

De voorzitter : De heer Tavemier heeft het woord.

De heer J. Tavernier : Mijnheer de voorzitter, de heer Anciaux verwijst ten onrechte naar "gezellige toestanden" in de commissie. Hij doet onze werkzaamheden af als een gekeuvel.

Mijnheer Anciaux, ik beklemtoon dat de commissie over de samenvoeging van HOLT- en HOKT-scholen ellelange discussies heeft gevoerd. Deze keuze lag vast bij de stemming over het HOBU-decreet dat in deze Raad met een ruime tweederde meerderheid werd goedgekeurd.

Het woord "gekeuvel" is niet op zijn plaats. De commissie heeft diepgaande discussies gevoerd.

Ik wijs er op dat uw standpunt niet gedeeld wordt door de meeste fracties.

De voorzitter : Collega's, gezien de tijdsdruk waarin wij onze werkzaamheden van vandaag moeten regelen, verzoek ik u de heer Anciaux niet langer te onderbreken.

De heer V. Anciaux : Het feit dat u een paar weken gediscussieerd hebt over het punt dat volgens mij fundamenteel fout is, bewijst dat dit inderdaad een discussie waard was. U hebt de basisoptie genomen. Ik heb mij daar bij neergelegd, maar ik hoopte dat men daar bij een reparatie toch nog een wijziging aan zou hebben aangebracht.

Ik ben niet verbaasd over het feit dat er zo'n grote eensgezindheid tussen de fracties is ontstaan. Het verbaast mij echter wel dat er tegelijkertijd op het terrein heel wat ongenoegen en misschien ook onwetendheid aanwezig is. Misschien is dat wel te wijten aan het feit dat er onvoldoende inspraak is geweest van het personeel

en de studenten. De heer Tavemier haalde dat zoëven al aan en ook ik stel dat vast.

Ik betreurt ten zeerste dat er niet opnieuw ernstig werd gedebatteerd over het formuleren van mogelijkheden waardoor de netoverschrijding duidelijker werd. De netoverschrijding werd er wel in opgenomen maar ik stel vast dat dit in praktijk niet gebeurt. Ze wordt niet meer opgelegd. Ik betreurt dat ten zeerste. Gedane zaken nemen geen keer, althans voorlopig niet. We zullen afwachten hoe dit in de loop van de tijd zal evolueren.

De omvorming van de autonome hogescholen was in elk geval een ontgoocheling voor mij. In mijn ogen vormt dit reparatiedecreet opnieuw een ontgoocheling.

Men maakt thans eveneens een grote politieke fout. Andere sprekers hebben daar ook al op gewezen. Ik stel vast dat de mogelijkheid van herpolitisering blijft bestaan. Voor mij voldoet het compromis in verband met de aanduiding van de eerste algemeen directeur, de eerste voorzitter van de raad van bestuur en het departementshoofd, niet. Dit is van fundamenteel belang. Als men een nieuwe constructie opzet die zo belangrijk is voor de toekomst van het onderwijs in onze gemeenschap, dan had men alles moeten doen om deze mogelijke politisering uit te bannen.

Het compromis dat op 17 maart werd bereikt, waarbij de aanstelling van de eerste algemeen directeur wordt gedaan voor vier jaar zonder dat de democratische beginselen worden gerespecteerd, is voor mij van essentieel belang. De poort staat nu wijd open voor politisering. Men had voor het aanduiden van de eerste algemeen directeur niet de argumentatie moeten verdedigen die men nu heeft aangehouden. Men stelt dat hij een veranderingsmanger zou moeten zijn en dat hiervoor heel andere capaciteiten vereist zijn dan voor een algemeen directeur

Anciaux

die belast is met de leiding van een hogeschool op kruissnelheid. Dit klinkt ongeloofwaardig. Men vindt altijd wel ergens een mooi argument om een beslissing te verdedigen. Ik herhaal dat men zo de poort wijd open zet voor politisering. Voor mij is dit van fundamenteel belang en ik kan dit dan ook niet aanvaarden. Alle politieke partijen hebben depolitisering als een belangrijk punt in hun programma opgenomen. Wat nu gebeurt maakt inbreuk op de geloofwaardigheid hiervan. (*Onderbreking door minister L. Van den Bossche*)

Men vindt altijd mooie argumenten. In de dertig jaar dat ik hier zit, heb ik steeds een mooie argumentatie gehoord voor elke politieke benoeming in het openbaar ambt en het onderwijs.

Minister L. Van den Bossche : Dat is demagogie.

De heer V. Anciaux : Mijnheer de minister, dat is geen demagogie. Iemand die pleit voor eerlijke en democratische beginselen wordt hier door u een demagoog genoemd. Dat vind ik erg. Wie reageert er hier als een demagogisch minister. U zit hier met uw armen in de hoogte als een volleerd toneelspeler. Dat kan ik ook.

Minister L. Van den Bossche : Natuurlijk, ik heb dat van u geleerd.

De heer V. Anciaux : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik stel vast dat kwaliteit en internationale uitstraling het noodzakelijk maken dat de autonome hogescholen worden geleid door figuren die deze taak inhoudelijk en menselijk op een hoogstaande wijze vervullen. Dit betekent dat de functie van algemeen directeur van in het begin via een objectieve procedure en volgens democratische principes dient te worden ingevuld. Er zou een vacature in het Staatsblad gepubliceerd moeten worden en een onafhankelijke jury zou de kandidaturen moeten evalueren. Dan was de kwaliteit ge-

garandeerd geweest. Ik heb overigens gelijkaardige opmerkingen in verband met de aanduiding van de eerste voorzitter van de raad van bestuur en het departementshoofd. Ik vrees thans dat er niet veel overblijft van de kwaliteit, de internationale uitstraling, en bovendien van de gemotiveerde samenwerking van de directeurs met alle leerkrachten, die in de toelichting van het decreet worden vooropgesteld. Voor mij is dit van essentieel belang.

Mijn geweten verbiedt mij dan ook dit voorstel van decreet goed te keuren.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, wij zijn het debat over het oorspronkelijke HOBU-decreet eerder met scepticisme aangegaan dan met een gunstig vooroordeel. Uiteindelijk hebben wij er door de besprekingen heen onze goedkeuring aan gehecht. Mevrouw Leduc heeft dat al gezegd.

In tegenstelling tot de heer Anciaux vinden wij dat men een evenwicht heeft bereikt tussen depolitisering enerzijds en goed management anderzijds. Dat is niet zo eenvoudig. Als men alleen het democratische aspect bekijkt, dan zet men het management op de helling. Wij hebben een goed evenwicht bereikt, wie de vergaderingen van de commissie heeft bijgewoond zal het daarmee eens zijn.

Ik ben het wel gedeeltelijk eens met de heer Anciaux als hij zegt dat bij de uitvoering niet alle principes die de decreetgever heeft voorzien in concreto zijn toegepast. Volgens mij is dit niet de schuld van de decreetgever. Dit is ook te wijten aan een bepaalde cultuur die vandaag nog ontbreekt in het onderwijs. Ik pleit er dan ook voor dat we daar verder aan zouden werken. Als we het hebben over de hervorming van de ARGO voor het secundair onderwijs zullen we met dezelfde problemen

geconfronteerd worden. Dit neemt echter niet weg dat wat hier op decretaal vlak tot stand is gekomen goed is. Bij een volgende stap moeten we wel nagaan hoe we meer waarborgen kunnen krijgen voor een goede uitvoering op het terrein.

Ik heb de heer Appeltans horen zeggen dat er veel gelachen wordt in de commissie. Ik heb de indruk dat er minder gelachen wordt met de tussenkomst van de heer Anciaux. Ik wil hem dan ook de raad geven om in de toekomst de vergaderingen van de commissie voor Onderwijs bij te wonen. Al lachend kan hij dan misschien meer inzicht krijgen in de onderwijsproblematiek. Hij zou het advies van de heer Appeltans best aannemen.

De voorzitter : De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb met aandacht geluisterd naar de heer Anciaux. Ik vind het logisch dat hij als lid van de Raad zijn eigen mening naar voren brengt.

Mijnheer Anciaux, u hebt tot tweemaal toe gezegd dat u met een zekere schroom optrad. Ik heb de tekst drie dagen geleden gelezen. Als u die tekst met evenveel schroom had gelezen en getoetst aan de werkzaamheden, dan zou u waarschijnlijk iets voorzichtiger zijn geweest in uw stellingname.

Een bepaalde instelling in Brussel bracht dit inderdaad zeer sterk naar voren als een herpolitiserings die moest worden beperkt tot het hoger onderwijs van het lange type. Uiteindelijk zijn zij zelf aan het politiseren.

En dat is erger.

Dat er een bijsturingsdecreet moet komen amper 10 maanden na de goedkeuring van het HOBU-decreet doet denken aan onzorgvuldigheden en onnauwkeurigheden in de teksten van het eerste decreet. Dit is echter een verkeerde indruk. Een funda-

Moors

mentele hervorming van het hoger onderwijs buiten de universiteit is niet niks. Daarbij komt dat het onderwijs in het algemeen zich heel conservatief gedraagt, hoe progressief sommigen ook mogen zijn. Weerstanden hoeven dan ook niet te verwonderen. Overigens is het toch normaal dat het bijeenbrengen van heel wat scholen heel wat detailproblemen doet opduiken die op het eerste gezicht niet duidelijk waren. Ik vind een bijsturing na verloop van tijd dan ook maar normaal. Wij moeten daarbij wel snel optreden.

Wij stellen het op prijs dat de Raad van State gezegd heeft dat onderwijsmateries bij voorrang door de Vlaamse Raad moeten worden geregeld. Dat betekent dat wij in de toekomst bestendig zullen worden geconfronteerd met aanpassingen van de wetgeving. Wat vroeger met een ministerieel besluit of een besluit van de regering werd gecorrigeerd, zal voortaan via een decreet moeten gebeuren. Sommigen zullen deze regelde aanpassingen van de wetgeving interpreteren als onzorgvuldigheid bij de totstandkoming van de decreten. Ik ben het daar echter niet mee eens. In die context pleit ik ervoor om voor die aanpassingen een zekere procedure te volgen. We zouden een of twee keer per jaar op vaste data aanpassingsdecreten kunnen behandelen en goedkeuren die we dan liefst niet "vuilbakdecreten" of "reparatiedecreten" noemen. Zo'n benamingen degraderen ons werk en komen slecht over in de scholen. Tot daar toe als we die onder elkaar gebruiken, maar naar buiten toe kunnen we beter spreken van bijsturingsdecreten.

Het verheugt me dat wij bij dit bijsturingsdecreet zijn ingegaan op de reacties van het veld. Er waren vragen om de uitvoering van dit decreet uit te stellen. Er waren vragen om de enveloppe te verhogen. Er waren vragen - en misschien terecht - in verband met de omkadering en de weerslag ervan op jonge leer-

krachten. Amper tien maanden na de goedkeuring van het HOBU-decreet leek het mij echter te vroeg om voor deze vragen al een antwoord te zoeken. Het is goed dat we deze vragen even terzijde hebben geschoven. Overigens ben ik ervan overtuigd dat deze discussie binnen twee of drie jaar aan de orde zal komen.

Het verheugt mij dat er een ASBO voor verpleegkunde komt, dat onder een vierde graad wordt ondergebracht. Het ASBO past inderdaad niet in het hoger onderwijs, ook niet in het korte type. Het spreekt immers een categorie van jongeren aan die een speciale opleiding nodig hebben. De rationalisatie van ASBO komt op zijn tijd.

Het HOBU-decreet dat we tien maanden geleden hebben goedgekeurd, is een van de fundamentele verwezenlijkingen van deze legislatuur, samen met onder andere het vastleggen van eindtermen voor het basisonderwijs en het decreet op de inspectiediensten. Met deze wetgevingen hebben we de continuïteit bevorderd die al was ingezet sedert onderwijs naar de gemeenschappen is gegaan.

Die continuïteit is ons onderwijs ten goede gekomen. Terwijl de administratie Onderwijs zich vroeger vooral bezighield met personeelswedden en logistiek en het toekennen van toelagen, is de huidige administratie vooral een instrument geworden van de regering en het parlement om het onderwijs inhoudelijk sterk te begeleiden. Dat is een fundamentele verbetering van de jongste jaren.

Wij hebben ook nieuwe accenten gelegd. De scholen zijn zelf verantwoordelijk geworden. De onderwijsparticipanten - inrichtende machten, directie, leerkrachten, ouders, leerlingen - hebben inspraak gekreken. Er is kwaliteitsbewaking gekomen met respect van de eigen pedagogische opdracht en het eigen onderwijsproject. Ik geef toe dat deze vernieuwingen wel spanningen kunnen meebrengen. Toch waren ze noodza-

kelijk. Door deze vernieuwing is er een grotere responsabilisering gekomen voor de organisatie van de onderwijsopdracht, voor de aanwending van de middelen, voor de participanten. Dat was vroeger zeker niet het geval. Toen werd alles gewoon in Brussel beslist. Dit alles zal een nieuwe onderwijscultuur vergen van de directies, leerkrachten, inrichtende machten, onderwijsvakbonden, ouders enzovoort. Ik kan aannemen dat sommigen het moeilijk hebben met deze aanpassingen. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de inrichtende machten die nog te zeer gebonden blijven aan de oude structuren, waar ze nuttig werk hebben verricht, maar die problemen hebben met decentraliseren zoals wij vandaag nog in de krant konden lezen in verband met het decentraliseren naar de lokale schoolraden. Dit geldt natuurlijk evengoed voor de andere inrichtende machten. De inrichtende machten blijven echter essentieel.

Zij blijven essentieel, want de dag zal komen dat we de scholen moeten groeperen om zo een macht te blijven tegen de administratie die steeds machtiger zal worden.

Er zal nood zijn aan gesprekspartners om de belangen te verdedigen en het geheel te coördineren. Dit is een nieuwe opdracht voor de inrichtende machten en voor de vakbonden. Wij hebben vaak met argwaan naar hen verwezen. Wij hebben geprobeerd hun bevoegdheid te beknotten. Zij moeten voortaan de syndicale belangen van de leerkrachten verdedigen - daar kan men niet buiten - maar bovendien zullen zij mee participeren in het beheer van de scholen. Dat is nieuw en dat vraagt uiteraard een nieuwe mentaliteit. Wanneer de leerkrachten, inrichtende machten, ouders en vakbonden deze nieuwe mentaliteit hebben overgenomen, zullen we het nieuwe onderwijsbeleid gestalte kunnen geven.

Een volgende opmerking heeft betrekking op de financiering van het onderwijs. Vlaanderen besteedt veel

Moors

geld aan onderwijs, namelijk 47 procent van de totale begroting. Volgens de OESO-studies zijn wij daarmee de koplopers van de OESO-landen. Wij besteden echter ook enorme bedragen aan andere sectoren, zoals de gezondheidszorg bijvoorbeeld. De totale uitgaven in de gezondheidszorg liggen hoger dan in het onderwijs, een sector die toch verantwoordelijk is voor onze jeugd tot ongeveer twintig jaar. Dit wil echter niet zeggen dat we het geld zomaar over de balk moeten gooien. Een beheersing van de geldmiddelen is noodzakelijk. Een efficiëntere hergroepering van de scholen en een beter beheer zullen dit mogelijk maken.

Ik waarschuw toch ook voor te eenvoudige oplossingen. Een eerste te eenvoudige oplossing zou kunnen zijn dat wij de opdrachten van de leerkrachten, vooral in het secundair onderwijs, zouden verhogen. Dat is echter niet zonder gevaar. Ik begrijp dat men de taakomschrijving van de leerkrachten in het kader van een modem management vooral kwantitatief bekijkt. Alles mag echter niet uitsluitend in minuten en uren worden uitgedrukt, er moet nog ruimte zijn voor de educatieve opdracht van de leerkrachten. De leerlingen moeten ook nog pedagogisch worden begeleid. Wij zouden op die manier wel eens in het Nederlandse systeem terecht kunnen komen. Daar worden de leerlingen niet meer opgevangen in de school zelf. De sociale en psychologische problemen worden dan op de gemeenschap afgewenteld waardoor het nodig is een serie nieuwe diensten op te richten. Wanneer in Nederland de leerkracht voor het eerste of het laatste uur les niet aanwezig is, blijven de leerlingen thuis of worden ze vroeger naar huis gestuurd. Voor het overige worden ze vaak de straat opgestuurd. Er is immers niet voldoende opvoedend personeel om de leerlingen op te van-

gen. Dan verschijnen de negatieve nevenverschijnselen.

De verschillende netten afschaffen zou een tweede te eenvoudige oplossing zijn. Dat brengt geen besparing met zich mee. Degenen die de financiële toestand van het onderwijs en de kostprijs evalueren zullen vaststellen dat deze uitspraak een echte dooddoener is. Het is juist dat er een betere samenwerking zou kunnen komen, zoals vermeld in het HOBU-decreet, bijvoorbeeld op sportief vlak.

Buiten de reorganisatie en het hergroeperen van scholen, vooral in het secundair onderwijs, en het rationaliseren van de opleiding per school kunnen er geen belangrijke besparingen worden gedaan. Delegaties van de commissie voor Onderwijs hebben tal van landen bezocht. Wij hebben geen enkel land gevonden waar er geen pluriformiteit is in de inrichtende macht. Men zegt dat in Denemarken alles eenvoudig is opgedeeld. Tot onze grote verwondering hebben wij daar een grote pluriformiteit vastgesteld. Onderwijs kan niet louter economisch en rationeel worden benaderd. Onderwijs betekent ook opvoeding en waarden bijbrengen. Dat kan het best gebeuren door de instanties die deze waarden voorstaan, in alle openheid voor iedereen. De vrijheid van onderwijs is essentieel.

We mogen toch niet vergeten dat de meeste uitgaven in de concurrerende sector worden gedaan. Ik verwijs naar de uitbouw van de VDAB-opleidingen en aan de opleidingen van de middenstand. Daar is misschien nog ruimte voor besparingen.

Ik eindig mijn betoog met het statuut van de leerkrachten. Een goed financieel statuut is noodzakelijk. Er moet tevens een nauwkeurige omschrijving zijn van hun rechten en plichten, maar een goede, degelijke opleiding blijft essentieel.

Wij hebben dat vorige week nog onderstreept bij de bespreking van het decreet over de opleiding van de huisartsen.

De leerkrachten hebben een zware stresserende job. Op administratief vlak dreigt men alles te detaillistisch te bekijken. Ik vraag in het bijzonder aandacht voor de situatie van de jongste en oudste leerkrachten. Een aantal tijdelijke jonge leerkrachten haken af omdat ze geen toekomstperspectieven hebben. In het basisonderwijs is 23 procent van de leerkrachten slechts tijdelijk aangesteld, in het secundair onderwijs 14 procent en in het HOBU 23 procent.

In het secundair onderwijs is 17 procent van de leerkrachten tussen 50 en 54 jaar oud en 11 procent tussen 55 en 60 jaar. Dat is een belangrijke categorie die de lasten van het onderwijs nog moeilijk aankan. Ik pleit voor een oplossing voor dit probleem.

Mijnheer de voorzitter, wij hebben in Vlaanderen een goed onderwijs. Het behoort tot de beste systemen in Europa. Dat is het gevolg van de inzet van de overheid, van de leerkrachten, van de ouders en inrichtende machten. Met de aanpassingen die wij voorstellen wensen wij deze kwaliteit te handhaven. Ik ben ervan overtuigd dat wij daarin zullen slagen. *(Applaus)*

REGLING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

Voorzitter

De minister van Onderwijs zal antwoorden na de actuele vragen en actuele interpellaties.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 11.44 uur.
